

7. Гайченко В.А., Коваль Г.М. Основи безпеки життєдіяльності людини: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2002.- 232 с.
8. Дейнега В.Г. Професійні хвороби: Навч. посібник. – К.: Вища шк., 1993.- 232 с.
9. Ковальова О.М., Лісовий В.М., Амбросова В.М., Смірнова В.І. Основи біоетики та біобезпеки: Навчальний посібник. – Київ: Медицина, 2017. – 392 с.
10. Купчик М.П., Яцюк М.М., Слободян О.П. та ін. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. – К.: НІХТ, 2004.- 371 с.
11. Кутлахмедов Ю.О., Корогодін В.І., Кольтовер В.К. Основи радіоекології: Навчальний посібник / За ред. В.П. Зотова.- К.: Вища школа, 2003.- 319 с.
12. Кучеренко М.Є., Бабенюк Ю.Д., Войціцький В.М. Сучасні методи біохімічних досліджень: Учбовий посібник.- К.: Фітосоціоцентр, 2001.- 424 с.
13. Маркова Л., Процюк С. Шкільний довідник з основ безпеки життєдіяльності.- Тернопіль: Підручники і посібники, 2003.- 288 с.
14. Миценко І.М. Забезпечення життєдіяльності людини в навколишньому середовищі.- Кіровоград, 1998. - 292 с.
15. Міжнародне законодавство про охорону праці. Конвенції та рекомендації МОП (у трьох томах). – Київ: Основа, 1997.- 617, 437, 342 с.
16. Філіппов А.З. Промислова екологія (транспорт): Навч. посібник.- К.: Вища шк., 1995.- 82 с.

Інформаційні ресурси

1. www.nbuv.gov.ua. – Бібліотека В.І.Вернадського
2. www.kmu.gov.ua. – Кабінет Міністрів України
3. www.portal.rada.gov.ua – Верховна Рада України
4. www.dsns.gov.ua. – Державна служба з надзвичайних ситуацій
5. www.mvs.gov.ua. – Міністерство внутрішніх справ
6. www.menr.gov.ua.- Міністерство екології та природних ресурсів
7. www.necu.org.ua. – Національний екологічний центр

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
"Ужгородський національний університет"
Біологічний факультет

К.М. КИШКО
М.М. ВАКЕРИЧ

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ, БІОЕТИКА ТА БІОБЕЗПЕКА

Методичні вказівки
для самостійної роботи студентів

Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 3,49. Зам. № 45. Наклад 100 прим.
 Видавництво УжНУ «Говерла».
 88000, м. Ужгород, вул. Капітульна, 18. E-mail: hoverla@i.ua

*Свідоцтво про внесення до державного реєстру
 видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції –
 Серія 3т № 32 від 31 травня 2006 року*

Ужгород – 2023

Кишко К.М., Вакерич М.М. Безпека життєдіяльності, біоетика та біобезпека. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів. – Ужгород, 2023. – с.

Методичні вказівки для самостійної роботи студентів підготовлені відповідно до затвердженої програми навчальної дисципліни "Безпека життєдіяльності, біоетика та біобезпека" спеціальності 091 – "Біологія та біохімія"

Рецензент: к.б.н., доц., завідувач кафедри ентомології та збереження біорізноманіття ДВНЗ "УжНУ" Мірутенко В.В.

Рекомендовано до друку:

*Кафедрою генетики, фізіології рослин і мікробіології ДВНЗ "УжНУ"
(протокол № 11 від 22 червня 2023 р.)*

*Методичною комісією біологічного факультету ДВНЗ "УжНУ"
(протокол №5 від 28 червня 2023 р.)*

© Кишко Каріна Миколаївна,
© Вакерич Михайло Михайлович
2023

© Ужгородський національний університет, 2023: видання

- 2) Сторінки журналу пронумеровані
- 3) Сторінки журналу скріплені печаткою
- 4) Складається з трьох частин

* Первинний інструктаж проводиться з учнями та студентами:

- 1) На початку занять у кожному кабінеті
- 2) На початку кожного нового навчального предмету
- 3) У разі екскурсії на підприємство

* Цільовий інструктаж проводиться з учнями та студентами:

- 1) В разі походів
- 2) В разі спортивних заходів
- 3) В разі порушення нормативних актів

* Вступний інструктаж проводиться з учнями та студентами:

- 1) При зарахуванні до закладу освіти
- 2) При оформленні до закладу освіти
- 3) В разі порушення нормативних актів

* Людина може уражатися отруйними речовинами через:

- 1) Органи дихання
- 2) Шлунково-кишковий
- 3) Шкірні покриви
- 4) Немає вірної відповіді

* Отруйні речовини можуть бути:

- 1) Нервово-паралітичної дії
- 2) Психохімічної дії
- 3) Подразнюючої дії
- 4) Немає вірної відповіді

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти України I-IV рівнів акредитації. – К.: "Каравелла", Львів: "Новий світ-2000", 2002.- 328 с.
2. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навчальний посібник.- Суми: ВТД "Університетська книга", 2003.- 496 с.
3. Коваль Г.М., Петросова В.І., Решетар О.І. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник.- Ужгород, 2001. – 96 с.
4. Москальова В.М. Основи охорони праці: Підручник.– К.: ВД «Професіонал», 2005. – 672 с.
5. Пістун І.П. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник. –2-ге вид., стер. / Художнє оформлення К.І. Мозгова, В.Б. Гайдабрус. – Суми: ВТД "Університетська книга", 2003.- 301 с.
6. Василенко Л.Б. Основи безпеки життєдіяльності. 11 клас. Матеріали до уроків: Посібник для вчителя.- Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2004.- 256 с.

- 1) З новоприйнятим працівником
- 2) З відрядженим працівником
- 3) З працівником, який переводиться з одного цеху до іншого
- 4) У випадку ліквідації аварії

* Повторний інструктаж проводиться:

- 1) На роботах з підвищеною небезпекою один раз на три місяці
- 2) На роботах без підвищеної небезпеки один раз на шість місяців
- 3) У випадку ліквідації аварії
- 4) З новоприйнятим працівником

* Позаплановий інструктаж проводиться:

- 1) При порушенні працівниками вимог нормативних актів про охорону праці
- 2) При введенні в дію нових нормативних актів про охорону праці
- 3) При зміні технологічного процесу
- 4) У випадку ліквідації аварії

* Цільовий інструктаж проводиться:

- 1) При виконанні разових робіт
- 2) При ліквідації аварії
- 3) При ліквідації стихійного лиха
- 4) З новоприйнятим працівником

* В журналі реєстрації інструктажів робиться запис про проведення:

- 1) Первинного інструктажу
- 2) Повторного інструктажу
- 3) Позапланового інструктажу
- 4) Вступного інструктажу

* Інструктажі за характером проведення поділяються на:

- 1) Вступний
- 2) Повторний
- 3) Цільовий
- 4) Третинний

* Безпосередній керівник робіт проводить інструктажі:

- 1) Первинний
- 2) Повторний
- 3) Позаплановий
- 4) Третинний

* В журналі реєстрації інструктажів обов'язкові підписи:

- 1) Того, кого інструктували
- 2) Того, хто інструктував
- 3) Посадової особи Держнаглядохоронпраці
- 4) Представника пожежної безпеки

* Вимоги до журналу реєстрації інструктажів:

- 1) Журнали прошнуровані

ЗМІСТ

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	10
5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ.....	17
6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	18
7. САМОСТІЙНА РОБОТА	18
8. ТЕСТОВІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПІДГОТОВКИ ДО МОДУЛЬНОГО ТА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ	19
9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	59

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кінцева мета навчальної дисципліни “Безпека життєдіяльності, біоетика та біобезпека” впливає із цілей освітньої-професійної програми підготовки випускників вищого навчального закладу та визначаються змістом тих системних знань і умінь, якими повинен оволодіти вчений біолог. Знання, які студенти отримують із навчальної дисципліни “ Безпека життєдіяльності, біоетика та біобезпека”, є базовими для блоку дисциплін, що забезпечують природничонаукову і професійно-практичну підготовку. Кінцеві цілі:

- забезпечити відповідні сучасним вимогам знання студентів про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини.

- формувати необхідні в майбутній практичній діяльності спеціаліста уміння і навички для запобігання небезпек і надзвичайних ситуацій, ліквідації їх наслідків, захисту людей та навколишнього середовища.

- формувати у майбутніх фахівців відповідний рівень знань і навичок з правових і організаційних питань охорони праці, гігієни праці, виробничої санітарії, техніки безпеки та пожежної безпеки, визначених державними стандартами.

- дати можливість майбутнім фахівцям в умовах виробництва приймати такі провові, господарські та інженерні рішення, за яких не буде завдано шкоди навколишньому природньому середовищу, не буде створено небезпек для здоров'я і життя людей, а обладнання та машини, що експлуатуються, а також ті, що вводяться в експлуатацію, у жодній ситуації не стануть джерелом травматизму та виробничих захворювань.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 04. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

СК-01. Здатність користуватися новітніми досягненнями в біології, необхідними для професійної, дослідницької та/або інноваційної діяльності.

СК-06. Здатність прогнозувати напрямки розвитку сучасної біології на основі загального аналізу розвитку науки і технологій.

СК-09. Здатність застосовувати законодавство про авторське право для потреб практичної діяльності.

- 2) Тросовими блискавковідводами
- 3) Сітчастими блискавковідводами
- 4) Мичкуватими блискавковідводами

* До нормативних актів з пожежної безпеки відносяться:

- 1) Закон України «Про пожежну безпеку»
- 2) Положення про службу пожежної безпеки
- 3) Положення про пожежно-технічну комісію
- 4) Позаплановий інструктаж

* За фізіологічною дією на організм людини токсичні речовини поділяються на:

- 1) Подразнювальні
- 2) Задушливі
- 3) Шкідливі
- 4) Соматичні отрути

* За ступенем впливу на організм шкідливі речовини поділяються на:

- 1) Високонебезпечні
- 2) Помірно небезпечні
- 3) Малонебезпечні
- 4) Небезпечні

* Контроль концентрації шкідливих речовин здійснюється наступними методами:

- 1) Лабораторним
- 2) Експресним
- 3) Індикаційним
- 4) Фізичним

* Засоби індивідуального захисту людини від отруйних речовин – це:

- 1) Фільтруючі протигази
- 2) Ізолюючі протигази
- 3) Марлеві маски

* Лабораторний аналіз для виявлення концентрацій гливіх речовин може бути:

- 1) Неповним
- 2) Повним
- 3) Сильним
- 4) Слабким

* Вступний інструктаж проводиться:

- 1) З усіма працівниками, яких приймають на роботу
- 2) У разі екскурсії на підприємство
- 3) З студентами, які прибули на підприємство для проходження виробничої практики
- 4) У випадку ліквідації аварії

*Первинний інструктаж проводиться:

- 1) Теплового сповіщення
- 2) Димового сповіщення
- 3) Темного сповіщення
- 4) Біметалевого сповіщення

* Установки автоматичної пожежної сигналізації поділяють на:

- 1) Променеві
- 2) Кільцеві
- 3) Штучні
- 4) Змішані

* До пожежних автомобілів відносять:

- 1) Автоцистерни
- 2) Автодрабини пожежні
- 3) Рукавні автомобілі
- 4) Автобуси

* За ступінню вогнестійкості будівлі поділяють на:

- 1) I ступеня
- 2) III ступеня
- 3) V ступеня
- 4) VI ступеня

* Пожежа може трапитися внаслідок:

- 1) Розряду блискавки
- 2) Невірного зберігання самозаймистих горючих речовин
- 3) Паління в недозволених місцях
- 4) Вимкнення електроенергії

* Інструктажі за часом проведення поділяються на:

- 1) Вступний
- 2) Повторний
- 3) Цільовий
- 4) Третинний

* Будівлі залежно від очікуваної кількості уражень блискавкою поділяються на:

- 1) I категорії захисту
- 2) II категорії захисту
- 3) III категорії захисту
- 4) IV категорії захисту

* Блискавковідводи складаються з:

- 1) Опори блискавкоприймача
- 2) Струмовідвода
- 3) Заземлювача
- 4) Екрана

* Захист від прямих ударів блискавок виконується:

- 1) Стрижневими блискавковідводами

2. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Безпека життєдіяльності, біоетика та біобезпека» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПНР
Аналізувати та оцінювати вплив досягнень біології на розвиток суспільства.	ПР-05
Дотримуватися основних правил біологічної етики, біобезпеки, біозахисту, оцінювати ризики застосування новітніх біологічних, біотехнологічних і медико-біологічних методів та технологій, визначати потенційно небезпечні організми чи виробничі процеси, що можуть створювати загрозу виникнення надзвичайних ситуацій.	ПР-13
Дотримуватись норм академічної доброчесності під час навчання та провадження наукової діяльності, знати основні правові норми щодо захисту інтелектуальної власності.	ПР-14

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті після опанування навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності, біоетика та біобезпека»:

Очікувані результати навчання	Шифр ПНР
Знати сучасні досягнення в розвитку безпеки життєдіяльності, біоетики та біобезпеки та їх вплив на розвиток суспільства. Знати сучасні біоетичні методи, методики та прийоми досліджень.	ПР-05
Знати особливості правил роботи з біологічними об'єктами, принципів етики та безпеки при роботі з біологічним матеріалом, правила техніки безпеки при роботі з потенційно-небезпечними організмами.	ПР-13
Знати етапи організації та вимоги міжнародним і державних нормативних документів для створення і підтримки безпечного стану довкілля, знати основні правові норми захисту прав людини.	ПР-14

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Безпека життєдіяльності – наука про взаємодію людини в системі «людина-техніка-середовище»

Тема 1. Вступ. Безпека життєдіяльності — як категорія. Небезпека. Ризик - як оцінка небезпеки. Управління ризиком

Вступ. Історія виникнення питань, пов'язаних з проблемою безпеки життєдіяльності людини. Етапи розвитку проблеми. Основні положення Концепції національної безпеки України. Безпека життєдіяльності, як галузь "науково-практичної діяльності" та навчальна дисципліна. Предмет, структура та функції дисципліни «Безпека життєдіяльності». Мета і завдання дисципліни як невід'ємної складової частини підготовки всебічно розвиненої особи. Роль дисципліни у формуванні в майбутніх спеціалістів знань, умінь та навичок забезпечення безпеки діяльності, життя та здоров'я людини в умовах існуючого у країні рівня безпеки, пов'язаного з навколишнім середовищем, докільям, побутом, транспортом, виробництвом, соціальними відносинами тощо, рівнем державної системи захисту людини, а також рівнем індивідуальної природної та набутої захищеності особи. Зв'язок дисципліни з загальноосвітніми та профілюючими дисциплінами.

Безпека життєдіяльності — як категорія. Визначення поняття безпеки. Безпека абсолютна та відносна. Життєдіяльність - як процес існування та самореалізації індивіда в єдності його життєвих потреб і можливостей. Система «людина -життєве середовище» та її компоненти. Природне оточення та матеріальна культура - основні елементи життєвого середовища людини. Життєдіяльність - як комплекс взаємозв'язків у системі «людина - життєве середовище». Рівні системи «людина - життєве середовище». Система з однією особою. Мікроколектив, мініколектив, колектив. Колективи трудові, за місцем проживання, згідно з родинними відносинами, згідно з соціальним статусом, згідно з політичними та релігійними переконаннями. Населений пункт, регіон, країна, людство в цілому.

Основні поняття та визначення безпеки життєдіяльності. Рівновага в системі «людина - життєве середовище». Аксиома про потенційну небезпеку діяльності людини. Об'єкти та цілі безпеки життєдіяльності в системі «людина - життєве середовище» різного рівня.

Системи забезпечення життєдіяльності людини в середовищі її існування. Умови для збалансованого безпечного існування людей.

Право людини на життя, свободу, недоторканість. Право на самозахист. Межа самозахисту.

Небезпека. Ризик - як оцінка небезпеки. Управління ризиком. Визначення поняття небезпеки. Номенклатура та таксономія небезпек. Джерела небезпеки та їх класифікація: природні, техногенні, соціальні та комбіновані джерела небезпеки. Небезпечні та шкідливі фактори. Вражаюча дія ударної хвилі, світлового випромінювання, електромагнітного імпульсу

* Дренчерні установки використовуються:

- 1) Для гасіння пожежі
- 2) Для створення водяних завіс
- 3) Для сповіщення про виникнення пожежі

* Для гасіння пожежі всередині будівель використовуються наступні установки:

- 1) Автоматичні вуглекислотні
- 2) Інертно-газові
- 3) Порошкові
- 4) Штучні

* Найбільш швидкодіючими є установки таких сигналізацій:

- 1) Автоматичної
- 2) Напівавтоматичної
- 3) Штучної
- 4) Немає швидкодіючих сигналізацій

* Основними складовими частинами автоматичної електричної сигналізації є:

- 1) Сповісники
- 2) Приймальні апарати
- 3) Лінії комунікації
- 4) Провідні шляхи

* Дренчери можна встановлювати:

- 1) Із зовнішнього боку будівлі по периметру
- 2) Під вікнами
- 3) Під дверними отворами
- 4) Немає вірної відповіді

* Автоматичні сповісники поділяють на:

- 1) Теплові
- 2) Димові
- 3) Світлові
- 4) Темнові

* Теплові сповісники за типом чутливого елемента поділяють на:

- 1) Біометалеві
- 2) Термопарні
- 3) Напівпровідникові
- 4) Димові

* Теплові сповісники за принципом дії поділяють на:

- 1) Максимальні
- 2) Диференціальні
- 3) Максимально-диференціальні
- 4) Термопарні

* Автоматичні комбіновані сповісники виконують функції:

4) Великі

* Піною не можна гасити:

- 1) Натрій
- 2) Калій
- 3) Магній
- 4) Тверді речовини

* Вогнегасники бувають:

- 1) Автоматичні
- 2) Хладонові
- 3) Рідкі суміші
- 4) Аерозольні хладонові

* За пожежовибухонебезпечністю споруди поділяються на категорії:

- 1) А
- 2) Б
- 3) С
- 4) D

* Спринклерні установки можуть бути:

- 1) Водяні
- 2) Повітряні
- 3) Змішані
- 4) Штучні

* Контрольно-сигнальний клапан спринклерної установки:

- 1) Подає звуковий сигнал
- 2) Пропускає воду в мережу
- 3) Контролює тиск води
- 4) Подає світловий сигнал

* Водогін для зовнішнього пожежегасіння буває:

- 1) Низького тиску
- 2) Високого тиску
- 3) Середнього тиску
- 4) Природній

* Водяні розбризкувачі – це:

- 1) Сповісник
- 2) Дренчер
- 3) Спринклер
- 4) Немає вірної відповіді

* Вода подається в дренчерну систему:

- 1) Вручну
- 2) Автоматично
- 3) Природно
- 4) Штучно

та інших чинників. Класифікація небезпечних та шкідливих факторів: фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні. Ідентифікація джерел небезпеки і породжених ними небезпечних та шкідливих факторів. Потенційні джерела небезпеки трудової діяльності. Професійні захворювання. Травма та травматизм. Ризик, як фактор потенційної небезпеки. Індивідуальний і соціальний ризик. Концепція допустимого ризику. Оцінка ступеню ризику. Управління ризиком. Прогнозування і моделювання умов виникнення небезпечних ситуацій. Системний аналіз безпеки життєдіяльності.

Тема 2. Структурно-функціональна організація людини з точки зору взаємодії її з оточуючим середовищем та технікою

Здоров'я людини, як медико-біологічна та соціальна категорія. Гомеостаз - як особливий механізм захисту організму людини. Зовнішні та внутрішні подразники, що впливають на стан людини. Захворювання, які викликаються факторами оточуючого середовища.

Організм в оточуючому середовищі. Нервова система - природня система захисту життєдіяльності організму людини від небезпеки. Рухальний апарат людини. Функціональний стан. Корекція поведінки. Час реакції. Умовні та безумовні рефлексії. Характеристика аналізаторів. Закон Вебера-Фехнера.

Людина-оператор - як ланка обробки інформації. Роль зорового, слухового, смакового, нюхального, больового, дотикового аналізаторів та вестибулярного апарату в забезпеченні життєдіяльності людини. Гранично допустимий вплив шкідливих факторів на людину. Синергізм (ефект перевищення сумарної дії) та антагонізм (ефект нейтралізації дії) шкідливих факторів. Біоритми та їх роль в життєдіяльності людини.

Мотиваційні, емоційні, вольові та психомоторні процеси. Психічні характеристики особистості. Психофізіологічний стан людини та вплив на нього наркотичних, лікарських та інших речовин.

Організм в технічному оточенні. Людина та світ техніки. Технічні засоби підтримання життя. Біотехнічні системи. Інженерна фізіологія. Штучні органи. Індивідуальне захисне спорядження та засоби індивідуального захисту.

Тема 3. Раціональні умови життєдіяльності людини

Людина - як біологічний та соціальний суб'єкт. Потреби людини: фізіологічні, матеріальні та духовні. Середовище життєдіяльності людини, його характеристика, оптимальні та допустимі параметри з точки зору забезпечення життєдіяльності людського організму. Середовище: природне, виробниче, побутове, соціально-політичне. Повітря, вода, продукти харчування та світло, як необхідні умови життєдіяльності людини; їх фізіологічне та гігієнічне значення. Оптимальні та допустимі параметри повітряного середовища та освітлення.

Взаємодія людини з біосферою в цілому, окремими її складовими та компонентами. Місце і роль флори та фауни у забезпеченні життєдіяльності людини. Вплив мікроорганізмів на життєдіяльність організму людини. Ноосфера, як новий еволюційний стан біосфери. Сучасний стан ноосфери та

біосфери.

Духовне середовище людини. Соціально-політичне оточуюче середовище. Соціум. Соціальні та психологічні фактори, що впливають на безпеку життєдіяльності людини. Категорії факторів, що змушують людину ризикувати. Психологічні причини свідомого порушення людьми вимог безпеки. Антропометрична, біофізична, енергетична, соціальна та техніко-естетична сумісність людини з технікою та середовищем.

Модель сприймання та переробки інформації в системі «людина - життєве середовище». Методи, заходи та засоби забезпечення оптимальних умов життєдіяльності людини, колективу, соціуму, людства.

Тема 4. Небезпеки. Природні небезпеки

Небезпеки та їх класифікація. Загальні закономірності виникнення природних небезпек. Абіотичні небезпеки: літосферні (землетруси, зсуви, селі, вулкани); гідро-сферні (повені, снігові лавини, шторми); атмосферні (урагани, зливи, град, тумани, ожеледі, блискавки); космічні (астероїди, сонячне та космічне випромінювання). Біотичні небезпеки (небезпечні рослини, тварини, риби, комахи, грибки, бактерії, віруси). Заразні хвороби тварин та рослин. Небезпечні та шкідливі фактори, породжені природними джерелами небезпеки: підвищені та понижені температури; каменепад; слизькі поверхні; природне іонізуюче та ультрафіолетове випромінювання; токсичні речовини; хвороботворні мікроорганізми. Вплив природних джерел небезпеки на людину та системи забезпечення її життєдіяльності.

Модуль 2. Біоетика та біобезпека

Тема 5. Історичні корені біоетики та біобезпеки. Епістемологія та етико-культурні корені біоетики. Філософські основи біоетики та біобезпеки. Право на життя від моменту запліднення. Біоетична концепція демографії. Чинники виникнення біоетики та біобезпеки. Визначення біоетики та біобезпеки. Метод дослідження у біоетиці. Закон моральний і закон цивільний. Течії (види) біоетики. Сутність персоналістичної біоетики. Епохи становлення медичної етики (домодерна, модерна, постмодерна). Біоетика і медичний патерналізм. Сфери та наріжні біоетики. Міждисциплінарність біоетики. Біомедичний, психологічний, соціологічний та юридичний аспекти з точки зору епістемологічного статусу біоетики. Основні моделі біоетики. Філософське обґрунтування етичного судження в біоетиці. Принципи і засади персоналістичної біоетики. Співпраця (співучасть) в злочині. Персоналістична етика лікарської чесноти Е. Пеллегріно і Д. Томаза. Принципіалізм (північно-американська модель біоетики) Т. Біачемпа і Дж. Чілдреса. Засади біоетики принципіалізму. Контрактualізм Дж.Енгелгардта. Нова модель П. Сінгера. Креаціонізм і персоналізм як теоретичне підґрунтя біоетики. Недосконалість матеріалістичного розуміння людини. Життя як цінність. Біоетика про статус людського ембріона. Стать людини. Стать і гендер. Ранні етапи розвитку людини. Право людини на життя від моменту запліднення: а) аборт — порушення основного права людини на життя; б) права людини і новітні репродуктивні технології. Їх оцінка в контексті біоетики; в) право на життя в контексті прав людини. Гідність і недоторканість людського життя від

* Ізоляція (відключення механізму займання) полягає в:

- 1) Евакуація горючих речовин
- 2) Ізоляція поверхонь горючих речовин піною
- 3) Зрошення горючих речовин
- 4) Відриві полум'я повітряною ударною хвилею

* Флегматизація – це:

- 1) Об'ємне розрідження горючої суміші флегматизуючими речовинами
- 2) Зрошення поверхонь горючих матеріалів флегматизуючими речовинами
- 3) Ізоляція
- 4) Немає вірної відповіді

* Тверді сипучі речовини гасять:

- 1) Дощем
- 2) Водяним пилом
- 3) Струменем води

* Водною не можна гасити:

- 1) Бензин
- 2) Гас
- 3) Тверді горючі речовини
- 4) Карбіди

* Водні розчини солей застосовують для гасіння:

- 1) Бавовни
- 2) Деревини
- 3) Торфу
- 4) Немає вірної відповіді

* Інертні і негорючі гази – це:

- 1) Торф
- 2) Азот
- 3) Діоксид вуглецю

* Вогнегасні порошки бувають наступного призначення:

- 1) Загального
- 2) Спеціального
- 3) Службового
- 4) Індивідуального

* Захисні засоби – це:

- 1) Респіратори
- 2) Окуляри
- 3) Кондиціонери

* Вогнегасники бувають (залежно від об'єму):

- 1) Малоємні
- 2) Промислові ручні
- 3) Перевізні

* Горючі системи можуть бути:

- 1) Однорідними
- 2) Неоднорідними
- 3) Змішаними
- 4) Немає вірної відповіді

* Основними параметрами пожежі при лінійному поширенні є:

- 1) Швидкість
- 2) Площа
- 3) Суміш газів
- 4) Вибухова спроможність

* Джерелами загорання можуть бути:

- 1) Необережне поводження з відкритим полум'ям
- 2) Несправність електроприладів
- 3) Несправність систем опалення
- 4) Немає вірної відповіді

* За потенційною небезпекою викликати пожежу, речовини та матеріали поділяються на:

- 1) Безпечні
- 2) Небезпечні
- 3) Шкідливі
- 4) Мало небезпечні

* До показників пожежонебезпечності належать:

- 1) Температура спалаху
- 2) Група горючості
- 3) Температура займання
- 4) Небезпечність

* Горіння припиняється:

- 1) При охолодженні горючої речовини до температури нижчої, ніж температура її спалахування
- 2) При зниженні концентрації кисню в повітрі в зоні горіння
- 3) При припиненні надходження газів горючої речовини в зону горіння
- 4) Немає вірної відповіді

* Охолодження (виведення тепла з зони горіння) полягає в:

- 1) Зрошенні горючих речовин
- 2) Переміщенні шарів горючих речовин
- 3) Евакуація горючих речовин
- 4) Немає вірної відповіді

* Розрідження (збільшення теплоємності горючої системи) полягає в:

- 1) Розрідженні окислювача інертними газами
- 2) Розрідженні горючих речовин парою
- 3) Розрідженні горючих речовин інертними газами
- 4) Немає вірної відповіді

моменту запліднення до природної смерті.

Тема 6. Біоетика біохімічних експериментів. Моральні принципи проведення експериментів на тваринах. Контрацепція та її альтернатива – природні методи розпізнавання днів плідності. Біоетична концепція охорони життя людини. Проблеми допоміжних репродуктивних технологій та їх альтернатива – НаПроТехнології. Біоетична неприпустимість продукування та використання живих людських ембріонів для отримання стовбурових клітин. Шлях до можливості клонування людини – знецінення гідності людського розмноження та ембріону. Основи біобезпеки. Інформована згода та експериментування на людині Маніпуляції з психічним здоров'ям людини.

Тема 7. Стан і перспективи розвитку біоетики в Україні Вплив біоетики на ефективність діяльності органів та установ системи охорони здоров'я України. Біоетичний аспект боротьби з алкоголізмом. Тютюнозалежність як проблема біоетики. Проблеми профілактики наркоманії та реабілітації і ресоціалізації наркозалежних. Профілактика СНІДу та лікування хворих на СНІД в контексті біоетики. Біоетика і соціальні проблеми.

Організаційні заходи з впровадження біоетики в Україні. Діяльність інституцій з біоетики в Україні. Співпраця з міжнародними організаціями в галузі біоетики. Сфера компетенції Інституту біоетики імені Ярослава Базилевича. Внесок завідувача кафедри організації і управління охорони здоров'я, доцента Ярослава Базилевича у розвиток біоетики в Україні (зі спогадів автора). Досвід викладання біоетики у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького. Комітети з біоетики: функції і характеристики. Типи комісій з біоетики. Міжнародні організації з питань охорони здоров'я та їх вплив на формування законодавства в Україні. Криза в галузі права людини на життя. Недоліки українського законодавства щодо захисту гідності людини. Алкоголізм як психофізична патологія та соціальна проблема. Заходи державних органів щодо подолання алкоголізму. Громадські антиалкогольні організації та подолання алкоголізму в контексті біоетики. Загроза тютюнокуріння життю та здоров'ю. Заходи подолання проблеми тютюнозалежності в контексті біоетики. Небезпека наркоманії. Програми профілактики наркоманії. Зарубіжний досвід профілактики та боротьби з наркозалежністю. Природа виникнення СНІДу та перебіг цього захворювання. Шляхи передачі ВІЛ-інфекції. Профілактика СНІДу та лікування хворих на СНІД в контексті біоетики. Визначення поняття “здоров'я” та проблеми хвороби в біоетиці. Погляди на вакцинацію у світлі біоетики. Гомеопатія і біоетика. Гомосексуалізм як проблема біоетики. Транссексуалізм і корекція статевої ідентифікації. Війна як антигуманне явище. Головні мотиви проти смертної кари. Вплив засобів масової інформації на формування біоетичного мислення особистості.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ 1						
<i>Безпека життєдіяльності – наука про взаємодію людини в системі «людина-техніка-середовище»</i>						
Змістовий модуль 1. Вступ. Рівні системи «людина - життєве середовище Небезпеки. Ризик-як оцінка небезпеки.						
Тема 1. Вступ. Безпека життєдіяльності — як категорія. Небезпека. Ризик - як оцінка небезпеки. Управління ризиком Вступ. Історія виникнення питань, пов'язаних з проблемою безпеки життєдіяльності людини. Етапи розвитку проблеми. Основні положення Концепції національної безпеки України. Безпека життєдіяльності, як галузь" науково-практичної діяльності" та навчальна дисципліна. Предмет, структура та функції дисципліни «Безпека життєдіяльності». Мета і завдання дисципліни як невід'ємної складової частини підготовки всебічно розвинутої особи. Роль дисципліни у формуванні в майбутніх спеціалістів знань, умінь та навичок забезпечення безпеки діяльності, життя та здоров'я людини в умовах існуючого у країні рівня безпеки, пов'язаного з навколишнім середовищем, довкіллям, побутом, транспортом, виробництвом, соціальними відносинами тощо, рівнем державної системи захисту людини, а також рівнем індивідуальної природної та набутої захищеності особи. Зв'язок дисципліни з загальноосвітніми та профілюючими дисциплінами. Безпека життєдіяльності — як категорія. Визначення поняття безпеки. Безпека абсолютна та відносна. Життєдіяльність - як процес		4	2			6

- 2) Хімічний
- 3) Біологічний
- 4) Немає вірної відповіді

* Основні засоби гасіння пожеж:

- 1) Вода
- 2) Інертні гази
- 3) Порошкові суміші
- 4) Нафта

* До фізичних способів припинення пожежі відносяться:

- 1) Охолодження зони горіння
- 2) Розбавлення реагуючих речовин негорючими
- 3) Ізоляція реагуючих речовин від зони горіння
- 4) Хімічне гальмування реакції горіння

* Небезпечні фактори, що уражають людину під час пожежі:

- 1) Природні небезпеки
- 2) Вогонь
- 3) Дим
- 4) Нестача кисню

* Правовою основою діяльності в галузі пожежної безпеки є:

- 1) Конституція України
- 2) Закон України «Про пожежну безпеку»
- 3) Закон України «Про охорону праці»

* Пожежна охорона поділяється на:

- 1) Державну
- 2) Відомчу
- 3) Добровільну
- 4) Міську

* Горіння може виникати в таких формах:

- 1) Загорання
- 2) Спалах
- 3) Запалення
- 4) Немає вірної відповіді

* Процес самозапалення буває:

- 1) Фізичним
- 2) Хімічним
- 3) Мікробіологічним
- 4) Тепловим

* Розрізняють такі види горіння:

- 1) Повне
- 2) Неповне
- 3) Сухе
- 4) Немає вірної відповіді

-) Оцінити стан потерпілого, визначити характер і важкість травм
-) Підтримувати основні життєві функції потерпілого до прибуття мед. працівника
-) Не приймати жодних дій до прибуття мед. працівника

* Мета штучного дихання:

-) Забезпечення газообміну в організмі
-) Збагачення крові потерпілого киснем
-) Забезпечення обміну води в організмі
-) Виділення з крові вуглекислого газу

* Людина, яка надає першу допомогу повинна вміти:

-) Оцінити стан потерпілого
-) Виконати штучне дихання
-) Виконати непрямий масаж серця
-) Виміряти тиск

* Способи штучного дихання:

- 1) Природні
- 2) Штучні
- 3) Апаратні
- 4) Ручні

* Щоб підготувати потерпілого до штучного дихання, необхідно:

- 1) Виміряти тиск
- 2) Звільнити потерпілого від одягу
- 3) Відвести голову потерпілого максимально назад
- 4) Видалити з рота кров, слиз, тощо

* Найкраща прохідність дихальних шляхів забезпечується за умови:

- 1) Максимального відведення голови назад
- 2) Відкривання рота
- 3) Відтягнення вперед нижньої щелепи
- 4) Немає вірної відповіді

* Ознаки отруєння:

- 1) Загальне нездужання
- 2) Нудота
- 3) Блювота
- 4) Неможливість рухів

* Ознаки перелому:

- 1) Неможливість рухів в ушкодженій області
- 2) Крововиливи
- 3) Ненормальна рухомість кістки
- 4) Нудота, блювота

* Існують такі способи гасіння пожежі:

- 1) Фізичний

існування та самореалізації індивіда в єдності його життєвих потреб і можливостей. Система «людина -життєве середовище» та її компоненти. Природне оточення та матеріальна культура - основні елементи життєвого середовища людини. Життєдіяльність - як комплекс взаємозв'язків у системі «людина -життєве середовище». Рівні системи «людина - життєве середовище». Система з однією особою. Мікроколектив, мініколектив, колектив. Колективи трудові, за місцем проживання, згідно з родинними відносинами, згідно з соціальним статусом, згідно з політичними та релігійними переконаннями. Населений пункт, регіон, країна, людство в цілому.

Основні поняття та визначення безпеки життєдіяльності. Рівновага в системі «людина - життєве середовище». Аксиома про потенційну небезпеку діяльності людини. Об'єкти та цілі безпеки життєдіяльності в системі «людина - життєве середовище» різного рівня.

Системи забезпечення життєдіяльності людини в середовищі її існування. Умови для збалансованого безпечного існування людей.

Право людини на життя, свободу, недоторканість. Право на самозахист. Межа самозахисту.

Небезпека. Ризик - як оцінка небезпеки. Управління ризиком. Визначення поняття небезпеки. Номенклатура та таксономія небезпек. Джерела небезпеки та їх класифікація: природні, техногенні, соціальні та комбіновані джерела небезпеки. Небезпечні та шкідливі фактори. Вражаюча дія ударної хвилі, світлового випромінювання, електромагнітного імпульсу та інших чинників. Класифікація небезпечних та шкідливих факторів: фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні. Ідентифікація джерел небезпеки і породжених ними небезпечних та шкідливих факторів. Потенційні джерела небезпеки трудової діяльності. Професійні захворювання. Травма та травматизм. Ризик, як фактор потенційної небезпеки. Індивідуальний і соціальний ризик. Концепція допустимого

ризик. Оцінка ступеню ризику. Управління ризиком. Прогнозування і моделювання умов виникнення небезпечних ситуацій. Системний аналіз безпеки життєдіяльності.					
Тема 2. Структурно-функціональна організація людини з точки зору взаємодії її з оточуючим середовищем та технікою Здоров'я людини, як медико-біологічна та соціальна категорія. Гомеостаз - як особливий механізм захисту організму людини. Зовнішні та внутрішні подразники, що впливають на стан людини. Захворювання, які викликаються факторами оточуючого середовища. Організм в оточуючому середовищі. Нервова система - природна система захисту життєдіяльності організму людини від небезпеки. Рухальний апарат людини. Функціональний стан. Корекція поведінки. Час реакції. Умовні та безумовні рефлексії. Характеристика аналізаторів. Закон Вебера-Фехнера. Людина-оператор - як ланка обробки інформації. Роль зорового, слухового, смакового, нюхального, больового, дотикового аналізаторів та вестибулярного апарату в забезпеченні життєдіяльності людини. Гранично допустимий вплив шкідливих факторів на людину. Синергізм (ефект перевищення сумарної дії) та антагонізм (ефект нейтралізації дії) шкідливих факторів. Біоритми та їх роль в життєдіяльності людини. Мотиваційні, емоційні, вольові та психомоторні процеси. Психічні характеристики особистості. Психофізіологічний стан людини та вплив на нього наркотичних, лікарських та інших речовин. Організм в технічному оточенні. Людина та світ техніки. Технічні засоби підтримання життя. Біотехнічні системи. Інженерна фізіологія. Штучні органи. Індивідуальне захисне спорядження та засоби індивідуального захисту.	4	4			8
Разом за змістовим модулем 1	8	6			14

* Штучне дихання і масаж серця необхідно проводити у випадках:

- 1) Клінічної смерті
- 2) Струсу мозку
- 3) Ушкодження м'яких тканин
- 4) Переохолодження

* При наявності пожежі в приміщенні необхідно в першу чергу:

- 1) Негайно покинути приміщення
- 2) Відкрити вікна
- 3) Гасити пожежу
- 4) Повідомити про пожежу сусідів та протипожежну службу.

* Природними джерелами опромінення людини є:

- 1) Земна радіація, внутрішнє опромінення, космічне випромінювання
- 2) Внутрішнє опромінення, радіаційний фон, космічне випромінювання
- 3) Космічне випромінювання, радіаційний фон, земна радіація
- 4) Радіаційний фон, земна радіація, внутрішнє опромінення
- 5) Земна радіація, космічне випромінювання

* Дві третіх всього природного опромінення людина отримує в результаті дії:

- 1) Радіаційного фону
- 2) Земної радіації
- 3) Внутрішнього опромінення
- 4) Космічного випромінювання

* Головна роль у зовнішньому природному опроміненні людини відіграє:

- 1) Радон
- 2) Уран
- 3) Йод
- 4) Вуглець

* Обов'язковим елементом, що завдає внутрішнього опроміненні людини є ізотоп:

- 1) Свинцю
- 2) Гелію
- 3) Вуглецю
- 4) Ртуті
- 5) Кадмію

* Однократна доза опромінення людини це доза отримана:

- 1) Протягом одного разу
- 2) Протягом чотирьох діб
- 3) Протягом певного періоду без перерви
- 4) Протягом однієї доби

* При наданні першої долі карської допомоги треба керуватися такими принципами:

) Усунути вплив на організм факторів, що загрожують здоров'ю та життю потерпілого

4) Тепловим випромінюванням

* До надзвичайних ситуацій техногенного характеру відносять:

- 1) Шкідливі викиди підприємств
- 2) Повстання
- 3) Інфекційні хвороби
- 4) Шторм

* Фізичне навантаження відноситься до небезпечних і шкідливих чинників:

- 1) Психофізіологічних
- 2) Хімічних
- 3) Фізичних
- 4) Біологічних

* Пожежа на меблевому комбінаті, яка не розповсюдилася за його межі, є надзвичайною ситуацією, що відноситься до рівня:

- 1) Об'єктового
- 2) Державного
- 3) Регіонального
- 4) Місцевого

* Процес зростання міст і міського населення:

- 1) Урбанізація
- 2) Антропометрія
- 3) Деструкція
- 4) Ергономічна система

* Недостатня освітленість відноситься до небезпечних і шкідливих чинників:

- 1) Фізичних
- 2) Хімічних
- 3) Біологічних
- 4) Психофізіологічних

* Поведінка і вчинки людини є похідними від її:

- 1) Психіки
- 2) Віку
- 3) Оточення
- 4) Здоров'я

* Ураження електричним струмом буде сильнішим, якщо шкіра людини:

- 1) Волога і пошкоджена
- 2) Суха і чиста
- 3) Непошкоджена і здорова
- 4) Незабруднена

* Захворювання, які передаються статевим шляхом, відносяться до небезпеки:

- 1) Природно-соціальної
- 2) Природної
- 3) Соціальної
- 4) Техногенно-соціальної

Змістовий модуль 2.					
Людина - як біологічний та соціальний суб'єкт. Небезпеки та їх класифікація.					
Тема 3. Раціональні умови життєдіяльності людини		4	4		6
<p>Людина - як біологічний та соціальний суб'єкт. Потреби людини: фізіологічні, матеріальні та духовні. Середовище життєдіяльності людини, його характеристика, оптимальні та допустимі параметри з точки зору забезпечення життєдіяльності людського організму. Середовище: природне, виробниче, побутове, соціально-політичне. Повітря, вода, продукти харчування та світло, як необхідні умови життєдіяльності людини; їх фізіологічне та гігієнічне значення. Оптимальні та допустимі параметри повітряного середовища та освітлення.</p> <p>Взаємодія людини з біосферою в цілому, окремими її складовими та компонентами. Місце і роль флори та фауни у забезпеченні життєдіяльності людини. Вплив мікроорганізмів на життєдіяльність організму людини. Ноосфера, як новий еволюційний стан біосфери. Сучасний стан ноосфери та біосфери.</p> <p>Духовне середовище людини. Соціально-політичне оточуюче середовище. Соціум. Соціальні та психологічні фактори, що впливають на безпеку життєдіяльності людини. Категорії факторів, що змушують людину ризикувати. Психологічні причини свідомого порушення людьми вимог безпеки. Антропометрична, біофізична, енергетична, соціальна та техніко-естетична сумісність людини з технікою та середовищем. Модель сприймання та переробки інформації в системі «людина - життєве середовище». Методи, заходи та засоби забезпечення оптимальних умов життєдіяльності людини, колективу, соціуму, людства.</p>					
Тема 4. Небезпеки. Природні небезпеки		4	4		10
<p>Небезпеки та їх класифікація. Загальні закономірності виникнення природних небезпек. Абіотичні небезпеки: літосферні (землетруси,</p>					

зсуви, селі, вулкани); гідро-сферні (повені, снігові лавини, шторми); атмосферні (урагани, зливи, град, тумани, ожеледі, блискавки); космічні (астероїди, сонячне та космічне випромінювання). Біотичні небезпеки (небезпечні рослини, тварини, риби, комахи, грибки, бактерії, віруси). Заразні хвороби тварин та рослин. Небезпечні та шкідливі фактори, породжені природними джерелами небезпеки: підвищені та понижені температури; каменепад; слизькі поверхні; природне іонізуюче та ультрафіолетове випромінювання; токсичні речовини; хвороботворні мікроорганізми. Вплив природних джерел небезпеки на людину та системи забезпечення її життєдіяльності.						
Разом за змістовим модулем 2		8	8			16
Усього за модуль 1		16	14			30
МОДУЛЬ 2 Біоетика та біобезпека						
Змістовий модуль 3. Історичні основи біоетики та біобезпеки						
Тема 5. Історичні корені біоетики та біобезпеки. Епістемологія та етико-культурні корені біоетики. Філософські основи біоетики та біобезпеки. Право на життя від моменту запліднення. Біоетична концепція демографії. Чинники виникнення біоетики та біобезпеки. Визначення біоетики та біобезпеки. Метод дослідження у біоетиці. Закон моральний і закон цивільний. Течії (види) біоетики. Сутність персоналістичної біоетики. Епохи становлення медичної етики (домодерна, модерна, постмодерна). Біоетика і медичний патерналізм. Сфери та наряди біоетики. Міждисциплінарність біоетики. Біомедичний, психологічний, соціологічний та юридичний аспекти з точки зору епістемологічного статусу біоетики. Основні моделі біоетики. Філософське обґрунтування етичного судження в біоетиці. Принципи і засади персоналістичної біоетики. Співпраця		2	2			20

* Шина накладається при:

- 1) Переломах
- 2) Пораненнях
- 3) Кровотечах
- 4) Вивихах

* Утворення пухирів має місце у випадках відмороження тканин:

- 1) Першого ступеня
- 2) Другого ступеня
- 3) Третього ступеня
- 4) Четвертого ступеня

* Порушення або вилучення хвороботворних мікроорганізмів з оточуючого середовища – це:

- 1) Дезінфекція
- 2) Дезактивація
- 3) Дегазація
- 4) Дезінсекція

* Забруднення річки шкідливими викидами хімічного підприємства відноситься до надзвичайної ситуації:

- 1) Техногенного характеру
- 2) Природного характеру
- 3) Соціально-політичного характеру
- 4) Воєнного характеру

* Викиди під час роботи автомобіля відносять до небезпечних і шкідливих чинників:

- 1) Хімічних
- 2) Фізичних
- 3) Біологічних
- 4) Психофізіологічних

* Природним джерелом небезпеки є:

- 1) Космічне випромінювання
- 2) Війни
- 3) Бродяжництво
- 4) Заводи і фабрики

* «Здоров» членів однієї сім'ї відносять до рівня здоров'я:

- 1) Групового
- 2) Індивідуального
- 3) Суспільного
- 4) Іншого

* Захисне заземлення є засобом захисту від ураження:

- 1) Електричним струмом
- 2) Іонізуючими променями
- 3) Радіоактивними променями

3) Розтерти обморожені місця олією.

4) Не розтирати обморожені місця.

* При переломах іммобілізацію кінцівок проводять з метою:

1) Уникнення зміщення переламаних костей.

2) Уникнення зміщення переламаних костей та зменшення болю.

3) Зменшення рухової активності потерпілого.

4) Уникнення зміщення переламаних костей та зменшення рухової активності потерпілого.

* Перше, що необхідно зробити для надання медичної допомоги:

1) Винести потерпілого з місця події

2) Накласти шини

3) Зупинити кровотечу

* Кров яскраво-червона, б'є фонтанчиком, якщо пошкоджена:

1) Артерія

2) Вена

3) Капіляри

* У випадку кровотечі з сонної артерії:

1) Рану стискають пальцем

2) Накладають джгут

3) Забинтовують рану

* Навколо рани шкіру змащують:

1) Йодом, зеленкою

2) Екстрактом валеріани

3) Гідрокортизоновою маззю

* Апаратні та ручні – це:

1) Способи штучного дихання

2) Способи накладання шини

3) Способи зупинки кровотечі

* Отруєння – це:

1) Захворювання, яке стається внаслідок проникнення в організм токсичних речовин

2) Захворювання, яке стається внаслідок травм

3) Захворювання, яке стається внаслідок пошкодження слизових оболонок

* Перша допомога при ураженні електричним струмом:

1) Звільнення потерпілого від дії електричного струму

2) Іммобілізація кінцівок

3) Зупинка кровотечі

* У випадку ураження блискавкою необхідно:

1) Надати долікарську допомогу

2) Закопати потерпілого в землю

3) Іммобілізувати кінцівки

(співучасть) в злочині. Персоналістична етика лікарської чесноти Е. Пеллегріно і Д. Томазма. Принципіалізм (північно-американська модель біоетики) Т. Біачемпа і Дж. Чілдреса. Засади біоетики принципіалізму. Контрактуалізм Дж.Енгелгардта. Нова модель П. Сінгера. Креаціонізм і персоналізм як теоретичне підґрунтя біоетики. Недосконалість матеріалістичного розуміння людини. Життя як цінність. Біоетика про статус людського ембріона. Стать людини. Стать і гендер. Ранні етапи розвитку людини. Право людини на життя від моменту запліднення: а) аборт — порушення основного права людини на життя; б) права людини і новітні репродуктивні технології. Їх оцінка в контексті біоетики; в) право на життя в контексті прав людини. Гідність і недоторканість людського життя від моменту запліднення до природної смерті.					
Разом за змістовим модулем 3		2	2		20
Змістовий модуль 4					
Тема 6. Біоетика біохімічних експериментів. Моральні принципи проведення експериментів на тваринах. Контрацепція та її альтернатива – природні методи розпізнавання днів плідності. Біоетична концепція охорони життя людини. Проблеми допоміжних репродуктивних технологій та їх альтернатива – НаПроТехнології. Біоетична неприпустимість продукування та використання живих людських ембріонів для отримання стовбурових клітин. Шлях до можливості клонування людини – знецінення гідності людського розмноження та ембріону. Основи біобезпеки. Інформована згода та експериментування на людині Маніпуляції з психічним здоров'ям людини.		2	4		10

<p>Тема 7. Стан і перспективи розвитку біоетики в Україні Вплив біоетики на ефективність діяльності органів та установ системи охорони здоров'я України. Біоетичний аспект боротьби з алкоголізмом. Тютюнозалежність як проблема біоетики. Проблеми профілактики наркоманії та реабілітації і ресоціалізації наркозалежних. Профілактика СНІДу та лікування хворих на СНІД в контексті біоетики. Біоетика і соціальні проблеми.</p> <p>Організаційні заходи з впровадження біоетики в Україні. Діяльність інституцій з біоетики в Україні. Співпраця з міжнародними організаціями в галузі біоетики. Сфера компетенції Інституту біоетики імені Ярослава Базилевича. Внесок завідувача кафедри організації і управління охорони здоров'я, доцента Ярослава Базилевича у розвиток біоетики в Україні (зі спогадів автора). Досвід викладання біоетики у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького. Комітети з біоетики: функції і характеристики. Типи комісій з біоетики. Міжнародні організації з питань охорони здоров'я та їх вплив на формування законодавства в Україні. Криза в галузі права людини на життя. Недоліки українського законодавства щодо захисту гідності людини. Алкоголізм як психофізична патологія та соціальна проблема. Заходи державних органів щодо подолання алкоголізму. Громадські антиалкогольні організації та подолання алкоголізму в контексті біоетики. Загроза тютюнокуріння життю та здоров'ю. Заходи подолання проблеми тютюнозалежності в контексті біоетики. Небезпека наркоманії. Програми профілактики наркоманії. Зарубіжний досвід профілактики та боротьби з наркозалежністю. Природа виникнення СНІДу та перебіг цього захворювання. Шляхи передачі ВІЛінфекції. Профілактика СНІДу та лікування хворих на</p>	4			14
---	---	--	--	----

- * При отруєнні через кишково-шлунковий тракт застосовують:
- 1) Промивання шлунку водою.
 - 2) Промивання шлунку слабим розчином перманганату калію.
 - 3) Промивання шлунку слабим розчином оцтової чи лимонної кислоти.
 - 4) Промивання шлунку слабим розчином гідросульфату міді.
 - 5) Промивання шлунку слабим розчином спирту.

- * При отруєнні через кишково-шлунковий тракт після промивання шлунку:
- 1) Дають потерпілому солодку і гарячу каву або чай.
 - 2) Дають потерпілому активоване вугілля для адсорбції.
 - 3) Дають потерпілому будь-які антибіотики.
 - 4) Дають потерпілому валідол.
 - 5) Потерпілому нічого не дають до приїзду швидкої допомоги.

- * Активоване вугілля при отруєнні через кишково-шлунковий тракт потерпілому дають:
- 1) До промивання шлунку — 2 таблетки на 10 кг маси потерпілого.
 - 2) Зразу після промивання шлунку — 1 таблетку на 10 кг маси потерпілого.
 - 3) На наступний день 2 таблетки на 10 кг маси потерпілого.
 - 4) Через 3 години після промивання шлунку 3 таблетки на 10 кг маси потерпілого.
 - 5) Не рекомендується давати.

- * При отруєнні через кишково-шлунковий речовинами припікальної. подразнюючої дії та важкими металами рекомендується давати:
- 1) Яєчний білок, кисіль, рідкий крохмаль, компот, молоко, олію.
 - 2) Тільки олію, інших речовин давати не можна.
 - 3) При отруєнні важкими металами: яєчний білок, молоко. Для інших речовин також кисіль, рідкий крохмаль, молоко, олію.
 - 4) При отруєнні важкими металами: олію, яєчний білок, молоко. Для інших речовин крім того: кисіль, рідкий крохмаль, слизисті відвари.
 - 5) У разі отруєння припікальним речовинам: рослинна олія, тваринний жир; подразнюючими речовинами: олія та рідкий крохмаль, яєчний білок, молоко; важкими металами: рослинна олія.

- * При отруєнні через органи дихання необхідно:
- 1) Винести потерпілого на свіже повітря.
 - 2) Винести потерпілого на свіже повітря, розслабити одягу та при необхідності провести реанімаційні заходи.
 - 3) Винести потерпілого на свіже повітря, розслабити одягу та при необхідності провести реанімаційні заходи, потім напоїти гарячим і солодким чаєм чи кавою.
 - 4) Винести потерпілого на свіже повітря, розслабити одягу та при необхідності провести реанімаційні заходи, потім напоїти гарячим і солодким чаєм чи кавою вкрити та не дати заснути.

- * При обмороженні необхідно:
- 1) Розтерти обморожені місця снігом та руками.
 - 2) Розтерти обморожені місця спиртом та сухими руками.

- 3) 60-120 хвилин
- 4) 120-180 хвилин.
- 5) 100-150 хвилин.

* Для зупинки артеріальної кровотечі необхідно:

- 1) Накласти джгут або закрутку ближче до серця ніж місце ураження.
- 2) Накласти джгут або закрутку на місце ураження.
- 3) Перетиснути пальцем артерію у місці ураження потім накласти джгут або закрутку ближче до серця ніж місце ураження.
- 4) Вище місця ураження перетиснути пальцем артерію потім накласти джгут або закрутку.
- 5) Притиснути пальцем артерію до кості у відповідному місці потім при можливості накласти джгут або закрутку ближче до серця ніж місце ураження.

* У разі синдрому тривалого здавлювання необхідно:

- 1) Імобілізація кінцівки.
- 2) Накладання джгута або закрутки.
- 3) Імобілізація кінцівки, накладання джгута або закрутки
- 4) Розтирання кінцівки.
- 5) Розтирання кінцівки, імобілізація кінцівки.

* Якщо встановлений для накладення джгута час закінчився тоді необхідно:

- 1) Зняти джгут.
- 2) Зняти джгут на 1-2 хвилини і при відновленні кровотечі накласти його знову.
- 3) Зняти джгут на 10-15 хвилин і при відновленні кровотечі накласти його знову.
- 4) Зняти джгут на 5-10 хвилин і обов'язково накласти його знову.
- 5) Ні в якому разі не знімаючи джгут робити розтирання кінцівки.

* При термічному опіку вражене місце (пухирі) можна змастити та накласти стерильну пов'язку:

- 1) Соняшниковою олією.
- 2) Будь яким жиром.
- 3) Спиртом.
- 4) Розчином оцту.
- 5) Розчином солі або соди.

* При хімічному опіку (лугом) вражене місце:

- 1) Не промивають, тільки накладають стерильну пов'язку
- 2) Промивають тільки у воді.
- 3) Промивають у воді та дуже слабким розчином оцтової, лимонної кислоти.
- 4) Промивають у воді та дуже слабким слабим розчином соди.

* При хімічному опіку (кислотою) вражене місце:

- 1) Не промивають, тільки накладають стерильну пов'язку
- 2) Промивають тільки у воді.
- 3) Промивають у воді та дуже слабким розчином оцтової, лимонної кислоти.
- 4) Промивають у воді та дуже слабким слабим розчином соди.

СНІД в контексті біоетики. Визначення поняття “здоров’я” та проблеми хвороби в біоетиці. Погляди на вакцинацію у світлі біоетики. Гомеопатія і біоетика. Гомосексуалізм як проблема біоетики. Транссексуалізм і корекція статевої ідентифікації. Війна як антигуманне явище. Головні мотиви проти смертної кари. Вплив засобів масової інформації на формування біоетичного мислення особистості.					
Разом за змістовим модулем 4		6			24
Усього годин за модуль 2		8	6		44
Всього		24	20		74

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ п/п	Тема	Кількість годин
1.	Вступ. Безпека життєдіяльності — як категорія. Небезпека. Ризик – як оцінка небезпеки. Управління ризиком.	4
2.	Структурно-функціональна організація людини з точки зору взаємодії її з оточуючим середовищем та технікою.	4
3.	Раціональні умови життєдіяльності людини.	4
4.	Небезпеки. Природні небезпеки	4
5.	Історичні корені біоетики та біобезпеки. Епістемологія та етико-культурні корені біоетики. Філософські основи біоетики та біобезпеки. Право на життя від моменту запліднення. Біоетична концепція демографії.	2
6.	Біоетика біохімічних експериментів. Моральні принципи проведення експериментів на тваринах. Контрацепція та її альтернатива – природні методи розпізнавання днів плідності. Біоетична концепція охорони життя людини. Проблеми допоміжних репродуктивних технологій та їх альтернатива – НаПроТехнології. Біоетична неприпустимість продукування та використання живих людських ембріонів для отримання стовбурових клітин. Шлях до можливості клонування людини – знецінення гідності людського розмноження та ембріону. Основи біобезпеки. Інформована згода та експериментування на людині Маніпуляції з психічним здоров’ям людини.	2

7.	Стан і перспективи розвитку біоетики в Україні Вплив біоетики на ефективність діяльності органів та установ системи охорони здоров'я України. Біоетичний аспект боротьби з алкоголізмом. Тютюнозалежність як проблема біоетики. Проблеми профілактики наркоманії та реабілітації і ресоціалізації наркозалежних. Профілактика СНІДу та лікування хворих на СНІД в контексті біоетики. Біоетика і соціальні проблеми.	4
Разом		24

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Тема	Кількість годин
Модуль 1.		
1.	Раціональні умови життєдіяльності людини.	2
2.	Вплив діяльності людини на навколишнє середовище.	2
3.	Природні та техногенні небезпеки.	2
4.	Соціально-політичні та комбіновані небезпеки.	2
6.	Запобігання надзвичайним ситуаціям та організація дій для усунення їх негативних наслідків.	2
7.	Травми та надання допомоги.	4
Модуль 2.		
8.	Історичні корені біоетики та біобезпеки. Філософські основи біоетики та біобезпеки. Біоетична концепція демографії. Тютюнозалежність як проблема біоетики. Проблеми профілактики наркоманії та реабілітації і ресоціалізації наркозалежних.	2
9.	Біоетика біохімічних експериментів. Моральні принципи проведення експериментів на тваринах.	2
10.	Біоетика і біобезпека і трансплантація органів. Проблема евтаназії у контексті біоетики.	2
Разом		20

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Тема	Самостійна робота студента
1.	Теоретичні основи безпеки життєдіяльності.	4
2.	Структурно-функціональна організація людини з точки зору взаємодії її з оточуючим середовищем та технікою	8
3.	Раціональні умови життєдіяльності людини.	4

проводять:
1) до 10 хвилин.
2) до 15 хвилин.
3) до 30 хвилин.
4) до 60 хвилин.
5) до 180 хвилин.

* У випадку якщо реанімаційні заходи здійснює двоє та більше людей рекомендується робити:

- 1) 1 вдих та 5 натисків на грудну клітку.
- 2) 2 вдихи та 10 натисків на грудну клітку.
- 3) 1 вдих та 10 натисків на грудну клітку.
- 4) 2 вдихи та 5 натисків на грудну клітку.
- 5) 1 натиск на грудну клітку та 5 вдихів.

* У випадку якщо реанімаційні заходи здійснює одна людина рекомендується робити:

- 1) 1 вдих та 5 натисків на грудну клітку.
- 2) 2 вдихи та 10 натисків на грудну клітку.
- 3) 1 вдих та 10 натисків на грудну клітку.
- 4) 2 вдихи та 5 натисків на грудну клітку.
- 5) 1 натиск на грудну клітку та 5 вдихів.

* Під час проведення непрямого масажу серця наявність пульсу у потерпілого:

- 1) не контролюється
- 2) контролюється через кожні 30 сек.
- 3) контролюється через кожні 2 хвилини.
- 4) контролюється при порозовінні шкірних покривів.
- 5) контролюється через 5 хвилин.

* Закрутка або джгут для зупинки кровотечі накладається у випадку:

- 1) артеріальної кровотечі.
- 2) венозної кровотечі.
- 3) венозної та артеріальної кровотечі.
- 4) внутрішньої кровотечі.
- 5) внутрішньої, венозної та артеріальної кровотеч.

* Закрутка або джгут для зупинки кровотечі накладається (у теплих умовах) не більше ніж на:

- 1) 10-15 хвилин.
- 2) 30-60 хвилин
- 3) 60-120 хвилин
- 4) 120-180 хвилин.
- 5) 100-150 хвилин.

* Закрутка або джгут для зупинки кровотечі накладається (у холодних умовах) не більше ніж на:

- 1) 10-15 хвилин.
- 2) 30-60 хвилин

- 2) Створення найбільшої зручності для реаніматора.
- 3) Кращого забезпечення мозку кров'ю.
- 4) Тільки в такому положенні можна проводити штучне дихання.

* Для забезпечення прохідності дихальних шляхів під час проведення штучного дихання необхідно:

- 1) Підкласти валик під лопатки і закинути голову потерпілого максимально назад.
- 2) Підкласти валик під лопатки.
- 3) Підняти ноги під кутом близько 50°.
- 4) Підкласти валик під голову потерпілого нагнути голову потерпілого максимально вперед.

* Непрямий масаж серця (для дорослих) проводять з частотою:

- 1) 50-60 раз на хвилину.
- 2) 20-30 раз на хвилину.
- 3) 80-100 раз на хвилину.
- 4) 10-20 раз на хвилину.
- 5) 60-80 раз на хвилину.

* Непрямий масаж серця (для дітей віком 1-2 роки) проводять з частотою:

- 1) 50 раз на хвилину.
- 2) 20 раз на хвилину.
- 3) 100 раз на хвилину.
- 4) 10 раз на хвилину.
- 5) 70 раз на хвилину.

* Непрямий масаж серця (для дорослих) проводять з такою силою, щоб грудна клітка прогиналася в середньому на:

- 1) один см.
- 2) три см.
- 3) п'ять см.
- 4) сім см.
- 5) менше одного сантиметра.

* При виконанні непрямого масажу серця руки накладають на:

- 1) Верхню третину грудної клітки (на грудину).
- 2) Нижню третину грудної клітки (на грудину).
- 3) Посередині грудної клітки (на грудину).
- 4) На ліву сторону грудної клітки (на ребра).
- 5) На праву сторону грудної клітки (на ребра).

* Реанімаційні заходи (у загальних випадках) проводять протягом:

- 1) 5-6 хвилин.
- 2) 10 хвилин.
- 3) 15 хвилин.
- 4) 20 хвилин.
- 5) 60 хвилин.

* Реанімаційні заходи (у випадку враження електричним струмом)

4.	Вплив діяльності людини на навколишнє середовище.	8
5.	Джерела небезпеки життєдіяльності людини та породжені ними фактори.	8
6.	Безпека життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій.	4
7.	Класифікація хімічних речовин: за характером дії на організм людини, за токсичною дією, за призначенням, за походженням. Гранично допустимі концентрації. Загальні правила роботи з шкідливими та отруйними речовинами в хімічних лабораторіях.	6
8.	Біоетика і біобезпека.	6
9.	Профілактика СНІДу та лікування хворих на СНІД в контексті біоетики. Біоетика і соціальні проблеми.	6
10.	Життя як цінність. Біоетика про статус людського ембріона. Ранні етапи розвитку людини. Їх оцінка в контексті біоетики; право на життя в контексті прав людини.	6
11.	Біоетична концепція демографії.	2
12.	Альтернатива евтаназії – паліативне лікування.	4
13.	Гідність і недоторканість людського життя від моменту запліднення до природної смерті.	6
14.	Етична оцінка примусової, добровільної та терапевтичної стерилізації	4

8. ТЕСТОВІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПІДГОТОВКИ ДО МОДУЛЬНОГО ТА СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

* Яких застережних заходів слід ужити коли під час грози знаходитесь вдома

- 1) вимкнути освітлення, радіоприлади
- 2) сховатися під ліжком чи столом
- 3) відключити водопостачання
- 4) вийти на балкон

* Якщо ви під час грози перебуваєте на вулиці, то де шукати укриття

- 1) поблизу металевих опор
- 2) стовпів електропередач, на яких є громовідводи
- 3) під високими деревами
- 4) зайти у яке-небудь приміщення, у якому закриваються двері

* Яке твердження вірне

- 1) Кульові блискавки можуть бути втягнутими всередину приміщень через відчинені двері, вікна, квартирки, а іноді просто через щілини. Вони котяться вздовж провідників, нагріваючи їх, і при зіткненні з людиною вражають на

смерть

- 2) Кульові блискавки можуть бути втягнутими всередину приміщень через відчинені двері, вікна, квартирки. Вони котяться вздовж провідників, нагріваючи їх, і при зіткненні з людиною не вражають на смерть
- 3) Кулькові блискавки перетворюють дерева на тріски, бо розряжається на дереві, яке не проводить струм
- 4) Блискавка не може ударяти у стовп диму

* Чому при ударі блискавкою у дерево його частини розлітаються на десятки метрів у сторони

- 1) Блискавка перетворює дерева на тріски, бо висока температура іскри спричиняє раптове закипання соку, і пара з силою розкидає тріски на десятки метрів у сторони. Іноді на таку ж віддал відлітають цілі частини дерева
- 2) Блискавка перетворює дерева на тріски, бо розряджається на дереві, яке не проводить струм
- 3) Немає вірної відповіді
- 4) В результаті сильного удару

* Яке твердження вірне

- 1) Блискавка не може ударяти у стовп диму
- 2) Блискавка може ударяти у стовп диму
- 3) Під час блискавки необхідно відключити водопостачання
- 4) Блискавка при зіткненні із людиною не може вражати її на смерть

* Яке твердження вірне

- 1) Блискавка вибирає шлях найменшого опору
- 2) Блискавка вибирає шлях найбільшого опору
- 3) Провідність для блискавок у піску більша, ніж глини
- 4) Блискавка не може ударяти у стовп диму

* Яке твердження вірне

- 1) Провідність для блискавок у глини більша, ніж піску
- 2) Провідність для блискавок у піску більша, ніж глини
- 3) Кульова блискавка ніколи не вражає людину на смерть
- 4) Блискавка не може ударяти у стовп диму

* Чому під час грози, навіть коли стоїте, то треба тримати ноги разом

- 1) Щоб зменшити напругу кроку у разі удару блискавки
- 2) Щоб менше намокнути
- 3) Немає вірної відповіді
- 4) Щоб не впасти від удару блискавки

* Чи є небезпечними під час грози розмови по телефону

- 1) Розмови по телефону, особливо під час сильної грози, не рекомендуються з огляду на небезпеку блискавки
- 2) Розмови по телефону під час грози не є небезпечними
- 3) Якщо розмовляти тихо, то розмова є безпечною
- 4) Небезпечними є розмови тільки під час ходьби

* Чи слід вимкнути радіоприймачі і телевізори у разі грози

* Вибрати правильні твердження

- 1) небезпеки ніколи не загрожують життю людини
- 2) небезпеки не ускладнюють функціонування організму людини
- 3) небезпеки можуть загрозовувати життю
- 4) небезпеки можуть наносити збитки здоров'ю людини

* До догоспітальних видів медичної допомоги належать:

- 1) Долікарська, лікарська, перша медична
- 2) Спеціалізована, долікарська, перша медична
- 3) Кваліфікована, спеціалізована, долікарська, перша медична
- 4) Долікарська, перша медична
- 5) Перша медична

* Основна мета медичного сортування:

- 1) Забезпечити потерпілим своєчасне надання необхідної медичної допомоги та раціональну евакуацію.
- 2) Якнайшвидше видалити потерпілих з осередку катастрофи.
- 3) Забезпечити потерпілим своєчасне надання всіх видів медичної допомоги.

* Штучне дихання здійснюють (для дорослих) з частотою:

- 1) 3-4 рази на хвилину.
- 2) 10-12 раз на хвилину.
- 3) 18-20 раз на хвилину.
- 4) 24-25 раз на хвилину.

* Штучне дихання здійснюють (для дітей віком 1-2 роки) з частотою:

- 1) 3-4 рази на хвилину.
- 2) 10-12 раз на хвилину.
- 3) 18-20 раз на хвилину.
- 4) 24-25 раз на хвилину.

* Штучне дихання здійснюють (для грудних дітей) з частотою:

- 1) 3-4 рази на хвилину.
- 2) 10-12 раз на хвилину.
- 3) 18-20 раз на хвилину.
- 4) 24-25 раз на хвилину.

* Марлю або тканину накладають на рот потерпілого під час штучного дихання для:

- 1) Запобігання можливого зараження від потерпілого.
- 2) Досягнення більш рівномірного надходження повітря в легені потерпілого.
- 3) Уповільнення процесу надходження повітря до легень потерпілого.
- 4) Усушення процесу регургітації шлунку.
- 5) Запобігання можливого зараження та досягнення більш рівномірного надходження повітря в легені потерпілого.

* Потерпілому підкладають валик під лопатки і закидають голову максимально перед проведенням штучного дихання назад з метою:

- 1) Забезпечення прохідності дихальних шляхів потерпілого.

4) опіум

* У наркоманії, як у хворобі розрізняють такі стани

- 1) залежність
- 2) звикання
- 3) хронічне протікання
- 4) початкова стадія

* Негативний вплив наркотиків на організм людини полягає в

- 1) послабленні уваги
- 2) галюцинаціях
- 3) запаленнях вен
- 4) немає вірної відповіді

* Абстинентний синдром – це

- 1) наркотичний голод
- 2) ломка
- 3) перевтома
- 4) немає вірної відповіді

* До складу мозкового кінця аналізатора входить

- 1) ядро
- 2) розсіяні по корі головного мозку елементи
- 3) м'язи
- 4) кістки

* Постійні небезпеки поділяють на

- 1) загальні
- 2) техногенні
- 3) антропогенні
- 4) випадкові

* Вибрати правильне твердження

- 1) блискавка – це велетенська електрична іскра
- 2) блискавка може бути кілька кілометрів завдовжки
- 3) блискавка може уражати людину
- 4) блискавка не може уражати людину

* Вибрати правильні твердження

- 1) природні небезпеки діють постійно
- 2) природні небезпеки не можуть призводити до загибелі живих організмів
- 3) природні небезпеки діють періодично
- 4) природні небезпеки можуть призводити до смерті людини

* Вибрати правильні твердження

- 1) життя – це відношення людини до навколишнього світу
- 2) не має вірного твердження
- 3) життя – це вища форма існування матерії
- 4) життя – це матерія, що здатна до росту, розмноження, активної регуляції своїх функцій, руху

- 1) Не обов'язково вимикати радіоприймачі і телевізори у разі грози
- 2) Обов'язково слід вимкнути радіоприймачі і телевізори у разі грози
- 3) Немає вірної відповіді
- 4) Телевізори – обов'язково, а радіоприймачі – ні

* Назвіть ознаки удару блискавки у людину

- 1) На шкірі потерпілого є бурі знаки входу електрики діаметром до 3 сантиметрів у вигляді розгалужених червоних ниточок. Загальний стан - опіки, судоми, занепад серцевої і дихальної діяльності, втрата притомності
- 2) На шкірі потерпілого нема слідів, але вона має блідий колір. Загальний стан - опіки, судоми, занепад серцевої і дихальної діяльності, втрата притомності
- 3) Немає вірної відповіді
- 4) Зіниці розширені, нудота, кровотеча

* Де спостерігається більша кількість грозових днів

- 1) В гірських районах, на рівнині їх значно менше
- 2) На рівнині. В гірських районах їх значно менше
- 3) Не залежить від місцевості
- 4) В арктичній зоні

* Яка блискавка є найбільш потужною

- 1) Плоска блискавка
- 2) Лінійна блискавка
- 3) Чоткова блискавка
- 4) Ракетоподібна блискавка

* Висота цунамі при березі визначається підводним і береговим рельєфом. Біля яких берегів вони вищі

- 1) Біля похилих берегів
- 2) На дільницях берега з вузькими бухтами
- 3) Немає вірної відповіді
- 4) Біля обривів

* Що таке сельові явища

- 1) Це потоки забруднених стічних вод населеного пункту
- 2) Це грязево-кам'яні потоки тимчасового характеру, короткочасний паводок, що утворюється на крутих схилах та в долинах гірських річок після значних злив
- 3) Це великі вітри
- 4) Немає вірної відповіді

* Що таке лавини

- 1) Це потоки лави при виверженні вулкану
- 2) Це руйнівний процес у гірських краях, пов'язаний з падінням або сповзанням маси снігу з крутих схилів гір
- 3) Це сильні землетруси
- 4) Це потоки забруднених стічних вод населеного пункту

* Де переважно розвиваються осипи та обвали

1) На крутих незаліснених схилах, утворених м'якими або стійкими породами і відповідно представлених піщаними конусами осипання чи хаосом брил біля підніжжя схилів

2) На крутих заліснених схилах, утворених м'якими або стійкими породами і відповідно представлених піщаними конусами осипання чи хаосом брил біля підніжжя схилів

3) Немає вірної відповіді

4) Осипи та обвали не території України не спостерігаються

* Яке твердження правильне

1) В щільних породах швидкість поширення сейсмічних хвиль більша, у нетривких – менша

2) В щільних породах швидкість поширення сейсмічних хвиль менша, у нетривких – більша

3) Немає вірного твердження

4) В щільних породах сейсмічні хвилі взагалі не поширюються

* Як ділять землетруси за походженням

1) Тектонічні, вулканічні, денудаційні і ті, що виникають від вибухів, які проводить людина

2) За походженням землетруси не поділяють

3) Слабкі, середні та сильні

4) Тектонічні, вулканічні, денудаційні

* Скільки сейсмічних зон є в Україні

1) Дві сейсмічні зони - Крим і Карпати

2) Три сейсмічні зони – Київська область, Крим і Карпати

3) Україна не ділиться на сейсмічні зони

4) Чотири сейсмічні зони- Київська та Севастопольська області, Крим і Карпати

* Де на території України у Карпатах є сейсмічні станції

1) Сейсмічні станції є в Косові, Ужгороді, Рахові, Міжгір'ї

2) На території України немає сейсмічних станцій

3) У Києві та Полтаві

4) У Карпатах, окрім Львова, сейсмічні станції є в Косові, Ужгороді, Рахові, Міжгір'ї

* Яке твердження вірне

1) Магматичний вулканізм виникає внаслідок переміщення магми, порушення рівноваги між енергією магми та опором кам'яної оболонки Землі. Як правило, не спричиняє економічні та людські втрати

2) Магматичний вулканізм виникає внаслідок переміщення магми, порушення рівноваги між енергією магми та опором кам'яної оболонки Землі. Як правило, спричиняє значні економічні та людські втрати

3) Немає вірного твердження

4) Грязевий вулканізм – це коливні та тектонічні рухи, не призводять до утворень складок в областях тектонічних западин, де переміщуються нафта, газ та вода. Для грязе-вулканічних процесів не є необхідною поява у пластах гірських порід аномально високого тиску пластичного характеру та наявність

2) затоплення жилих об'єктів

3) розруха та завал населених пунктів

4) опіки

* Наслідками землетрусів можуть бути

1) затоплення місцевості

2) затоплення жилих об'єктів

3) розруха та завал населених пунктів

4) психологічні травми людей

* Щоб уникнути повені необхідно

1) терасувати схили

2) влаштовувати дамби

3) не включати електроприлади

4) проводити заземлення

* До біологічних чинників небезпек відносяться

1) отруйні макроорганізми

2) патогенні мікроорганізми

3) природні лиха

4) немає вірної відповіді

* Отруйні рослини можуть уражати людину

1) через шлунково-кишковий тракт

2) внаслідок дотику до них

3) внаслідок потрапляння їх соку на шкіру

4) немає вірної відповіді

* До отруйних макроорганізмів відносяться

1) отруйні рослини

2) отруйні тварини

3) отруйні мікроорганізми

4) немає вірної відповіді

* Отруйні мікроорганізми – це

1) нормальна мікрофлора людини

2) збудники інфекційних захворювань

3) патогенні мікроорганізми

4) немає вірної відповіді

* Наркотики - це речовини, які мають

1) збуджуючу дію на центральну нервову систему

2) пригнічуючу дію на центральну нервову систему

3) можуть викликати галюцинації

4) не впливають на організм людини

* Наркотичними речовинами є

1) аспірин

2) марихуана

3) гашиш

* Особисті потреби – це потреби у

- 1) самовираженні
- 2) самореалізації
- 3) одязі
- 4) відпочинку

* Фізіологічні потреби – це потреби у

- 1) їжі
- 2) диханні
- 3) самовираженні
- 4) самореалізації

* Престижні потреби – це потреби у

- 1) їжі
- 2) диханні
- 3) повазі з боку інших
- 4) службовому зростанні

* Духовні потреби – це потреби у

- 1) їжі
- 2) диханні
- 3) нових знань про навколишній світ
- 4) у залученні до науки та мистецтва

* Будь-який аналізатор складається з

- 1) рецептора
- 2) нервового закінчення
- 3) м'язів
- 4) судин

* До властивостей аналізаторів відносяться

- 1) висока чутливість до адекватних подразників
- 2) скорочення
- 3) опора
- 4) наявність меж чутливості

* Аналізатори здійснюють

- 1) відтворення інформації
- 2) сприймання інформації
- 3) аналіз інформації
- 4) немає вірної відповіді

* Потреби бувають

- 1) первинні
- 2) вроджені
- 3) третинні
- 4) четвертинні

* Наслідками повені можуть бути

- 1) затоплення місцевості

тектонічних розривів, по яких рідина протікає на поверхню. Як правило, це спричиняє економічні та людські втрати

* Яке твердження вірне

- 1) Грязевий вулканізм - це коливні та тектонічні рухи, що призводять до утворення складок в областях тектонічних западин, де перемішуються нафта, газ та вода. Для грязе-вулканічних процесів необхідна поява у пластах гірських порід аномально високого тиску пластичного характеру та наявність тектонічних розривів, по яких рідина проникає на поверхню. Як правило, не спричиняє економічні та людські втрати
- 2) Грязевий вулканізм - це коливні та тектонічні рухи, що не призводять до утворення складок в областях тектонічних западин, де перемішуються нафта, газ та вода. Для грязе-вулканічних процесів не є необхідною поява у пластах гірських порід аномально високого тиску пластичного характеру та наявність тектонічних розривів, по яких рідина проникає на поверхню. Як правило, спричиняє значні економічні та людські втрати
- 3) Магматичний вулканізм виникає внаслідок переміщення магми, порушенням рівноваги між енергією магми та опором кам'яної оболонки Землі. Як правило, це не спричиняє економічні та людські втрати
- 4) Немає вірного твердження

* З яких причин найчастіше виникають лісові пожежі

- 1) Від удару блискавки
- 2) Від самозагоряння торфу
- 3) Від діяльності людини
- 4) Немає вірної відповіді

* Що є причиною повені

- 1) Великі зливи або інтенсивне таненням снігу, в результаті чого виникають паводкові води, різко зростає рівень води в річках, озерах
- 2) Вихід магми на поверхню суші
- 3) Стикання великих грозових хмар
- 4) Немає вірної відповіді

* Чому виникає шквал

- 1) При вторгненні потоку холодного повітря в тепле. Інтенсивність шквалу зростає також із збільшенням кількості водяної пари в приземному шарі повітря
- 2) При стиканні великих грозових хмар
- 3) При виході магми на поверхню суші
- 4) Немає вірної відповіді

* Смерч, як і циклон, - вихровий рух повітря. Яка між ними відмінність

- 1) Циклон – вихор великих розмірів, який захоплює цілі країни. Смерч - явище чисто місцеве, яке часто має велику всмоктувальну дію
- 2) Циклон більшу всмоктувальну дію
- 3) Відмінності між ними немає
- 4) Смерч – вітер великих розмірів, який захоплює цілі країни. Циклон – явище місцеве, яке має всмоктувальну дію

* Яке твердження вірне

- 1) Найсильніші урагани проносяться в тропічній зоні
- 2) Найсильніші урагани проносяться в арктичній зоні
- 3) Найсильніші урагани проносяться в помірній зоні
- 4) Немає вірної відповіді

* Що таке буря

- 1) Бурею називається тривалий сильний вітер, який дме з швидкістю, що перевищує 15 м/сек (за міжнародною вітровою шкалою - 8 балів і більше)
- 2) Бурею називається тривалий великий дощ
- 3) Буря – це дощ із блискавкою
- 4) Немає вірної відповіді

* Безпека життєдіяльності це наука про

- 1) Технічні пристрої
- 2) Людину
- 3) Навколишнє середовище
- 4) Надзвичайні ситуації

* Чи є предметом вивчення безпеки життєдіяльності духовний аспект діяльності людини

- 1) Тільки під час надзвичайних ситуацій
- 2) Ні
- 3) Так
- 4) Тільки на виробництві

* Чи є предметом вивчення безпеки життєдіяльності суспільний аспект діяльності людини

- 1) Тільки під час надзвичайних ситуацій
- 2) Так
- 3) Ні
- 4) Тільки на виробництві

* Визначте твердження, що найточніше висвітлює завдання безпеки життєдіяльності

- 1) Забезпечення повної безпеки
- 2) Виявлення позитивних і негативних аспектів взаємодії людини з екзо- та ендогенними факторами
- 3) Виявлення негативних аспектів взаємодії людини з технічними засобами, інформацію та умовами надзвичайних ситуацій
- 4) Захист населення від зброї масового враження

* Наука, що вивчає діяльність людини, яка пов'язана з використанням технічних засобів називається

- 1) Безпека життєдіяльності
- 2) Генна інженерія
- 3) Ергономіка
- 4) Техноміка

* Наука, що вивчає інформаційну взаємодію між людиною і машиною

4) нюх

* Виділяють такі системи людського організму

- 1) серцевосудинна
- 2) нервова
- 3) загальна
- 4) немає вірної відповіді

* Відчуття болю класифікують

- 1) за місцем виникнення
- 2) за характером
- 3) за часом
- 4) немає вірної відповіді

* Розрізняють біль

- 1) соматичний
- 2) вісцеральний
- 3) денний
- 4) нічний

* Продуктивність праці визначається

- 1) працездатністю виробничого персоналу
- 2) ступенем підготовленості до праці
- 3) кліматом
- 4) немає вірної відповіді

* Зоровий аналізатор складається із

- 1) ока
- 2) зорового нерва
- 3) вушної раковини
- 4) гомілкової кістки

* Слуховий аналізатор складається із

- 1) барабанної перетинки
- 2) зовнішнього слухового проходу
- 3) зорового нерву
- 4) нюхових ходів

* Спосіб життя людини складається із категорій

- 1) економічної
- 2) соціологічної
- 3) біологічної
- 4) немає вірної відповіді

* Соціальні потреби – це потреби у

- 1) турботі про інших
- 2) участі у суспільній трудовій діяльності
- 3) їжі
- 4) рухові

- 2) землетруси
- 3) вибухи метану на шахтах по видобуванню вугілля
- 4) повені

* До тектонічних небезпек відносяться

- 1) вулкани
- 2) селі
- 3) урагани
- 4) землетруси

* Вкажіть заборонні знаки безпеки

- 1) бережись електрокари
- 2) аптечка ліворуч
- 3) заборонено використання відкритого вогню
- 4) не палити

* Вкажіть попереджувальні знаки безпеки

- 1) не палити
- 2) заборонено використання відкритого вогню
- 3) бережись електрокари
- 4) небезпечна зона. Тихий хід

* Вкажіть приписувальні знаки безпеки

- 1) тут працювати у запобіжному поясі
- 2) працювати у касці
- 3) не палити
- 4) заборонено використання відкритого вогню

* Вкажіть вказівні знаки безпеки

- 1) бережись електрокари
- 2) аптечка ліворуч
- 3) заборонено використання відкритого вогню
- 4) запасний вихід

* За якими основними принципами складається план ліквідації аварії

- 1) забезпечення безпеки персоналу місця аварії
- 2) захист навколишнього середовища
- 3) немає вірної відповіді
- 4) відключення водопостачання

* На язиці розташовані такі смакові ділянки

- 1) терпкий
- 2) липкий
- 3) солоний
- 4) гіркий

* Існують такі види тактильних рецепторів

- 1) тиск
- 2) дотик
- 3) смак

називається

- 1) Інформатика
- 2) Інженерна психологія
- 3) Ергономіка
- 4) Техноміка

* Наука, що вивчає діяльність людини, яка пов'язана з використанням технічних засобів називається

- 1) Безпека життєдіяльності
- 2) Генна інженерія
- 3) Кібернетика
- 4) Немає вірної відповіді

* Наука, що вивчає інформаційну взаємодію між людиною і машиною називається

- 1) Інформатика
- 2) Ергономіка
- 3) Техноміка
- 4) Немає вірної відповіді

* Небезпека створюється особливими властивостями, що не сумісні з характеристиками людини (підставити пропущені слова)

- 1) Речовини, поля, випромінювання
- 2) Матерії та інформації
- 3) Людей, технічних засобів та екологічних факторів
- 4) Технічних засобів, екологічних факторів та інформації

* Будь який при певних умовах можуть створювати небезпеку для людини чи довкілля: (підставити пропущені слова)

- 1) Суб'єкт
- 2) Об'єкт
- 3) Ризик та непевність
- 4) Об'єкт, суб'єкт, явище та інформація

* Класифікація та систематизація явищ, процесів тощо, що здатні завдати шкоди називається

- 1) Ідентифікація небезпек
- 2) Квантифікація небезпек
- 3) Номенклатура небезпек
- 4) Таксономія небезпек

* Класифікація та систематизація явищ, процесів тощо, що здатні завдати шкоди називається

- 1) Класифікація небезпек
- 2) Ідентифікація небезпек
- 3) Квантифікація небезпек
- 4) Немає вірної відповіді

* Виявлення типу небезпеки та встановлення її характеристик називається

- 1) Таксономія небезпек

- 2) Ідентифікація небезпек
- 3) Квантифікація небезпек
- 4) Типіфікація небезпек

* Введення кількісних характеристик для оцінки ступеня небезпеки називається

- 1) Квантифікація небезпек
- 2) Таксономія небезпек
- 3) Номенклатура небезпек
- 4) Інтегралізація небезпек

* Перелік назв, термінів, явищ, що здатні завдавати шкоди систематизованих за певними ознаками називається

- 1) Таксономія небезпек
- 2) Систематизація небезпек
- 3) Ідентифікація небезпек
- 4) Номенклатура небезпек

* Ризик це

- 1) Коли людина збирається зробити щось небезпечно
- 2) Кількісна характеристика небезпеки
- 3) Якісна і кількісна характеристика небезпеки
- 4) Якісна характеристика небезпеки

* Інженерний, модельний, експертний, соціологічний

- 1) Методи визначення ризику
- 2) Методи забезпечення безпеки
- 3) Методи ліквідації небезпеки
- 4) Методи попередження безпеки

* Склад атмосфери біля поверхні Землі

- 1) N_2 — 78%; O_2 — 21%; CO_2 , He, Ne, Ar, Rn, H_2O та інші — 1%
- 2) N_2 — 16%; O_2 — 78%; CO_2 , He, Ne, Ar, Rn, H_2O та інші — 6%
- 3) N_2 — 58%; O_2 — 31%; Cl_2 — 7%; CO_2 , He, Ne, Ar, Rn, H_2O та інші — 4%
- 4) N_2 — 68%; O_3 — 21%; CO_2 , Cl_2 , He, Ne, Ar, Rn, H_2O та інші — 11 %

* Біосфера

- 1) Сукупність всіх живих організмів за виключенням людини та область їх існування
- 2) Сукупність всіх живих організмів виключно з людиною та область їх існування
- 3) Сукупність мікроорганізмів, рослин, тварин за виключенням ссавців та область їх існування
- 4) Сукупність всіх живих організмів

* Озоновий шар атмосфери

- 1) Захищає планету (і людину включно) від ультрафіолетового випромінювання
- 2) Захищає планету (і людину включно) від інфрачервоного випромінювання

* Принципи забезпечення життєдіяльності

- 1) універсальність
- 2) взаємозалежність складників
- 3) взаємодія та взаємозалежність із навколишнім середовищем
- 4) захист здоров'я і умов життєдіяльності

* Небезпеки поділяються на

- 1) загальні
- 2) постійні
- 3) випадкові
- 4) універсальні

* Ознаками діяльності людини є

- 1) обмінюється інформацією з іншими людьми
- 2) відчуває вплив умов життя
- 3) діяльність людини не має усвідомленого характеру
- 4) первинні потреби

* Екзистенціальні потреби – це потреби у

- 1) нових знаннях про навколишній світ
- 2) самореалізації
- 3) безпеці свого існування
- 4) стабільності суспільства

* Наслідками соціально-політичних небезпек можуть бути

- 1) аварії на біологічних та енергетичних об'єктах
- 2) повені
- 3) громадянські війни
- 4) напружена соціальна ситуація в суспільстві

* Відмінність людини від тваринного світу полягає в

- 1) складі речовин, будові та поведінці організму
- 2) наявності високорозвиненого мозку
- 3) можливості мислення та мови
- 4) наявності рудиментарних органів

* Які стадії можна виділити при хворобі алкоголізму

- 1) початкова фаза
- 2) гостра фаза
- 3) хронічна
- 4) коротка фаза

* До атмосферних небезпек відносяться

- 1) вулкани
- 2) землетруси
- 3) смерчі
- 4) урагани

* До природних небезпек відносяться.

- 1) аварії на АЕС

* Що відноситься до об'єктивних засобів захисту від появи людини у небезпечній зоні

- 1) блокування
- 2) запобіжні пристрої і клапани
- 3) запобіжні знаки і написи
- 4) сигнальні пристрої

* Що відноситься до суб'єктивних засобів захисту від появи людини у зоні небезпеки

- 1) контрольно-вимірювальні прилади
- 2) умовне забарвлення об'єктів
- 3) ізоляція та герметизація

* Що контролюють сигнальні пристрої

- 1) температуру
- 2) вібрацію
- 3) контролюють дотримання вимог безпеки працівниками

* Світлофільтрами яких кольорів обладнують засоби світлової сигналізації

- 1) червоного
- 2) жовтого
- 3) коричневого

* Що обов'язково обладнується сигналізацією у вигляді світлової лампи

- 1) устаткування, на якому усунення технічних або технологічних несправностей є небезпечною та трудомісткою операцією
- 2) для попередження про пуск обладнання на автоматичних лініях, конвеєрах тощо
- 3) побутові приміщення

* Безпека життєдіяльності – це галузь знань, у котрій вивчають

- 1) безпеки, що загрожують людині
- 2) методи захисту людини від небезпек
- 3) навколишнє середовище
- 4) живі істоти

* Суттєві ознаки явища безпеки

- 1) універсальність
- 2) підконтрольність розвитку подій
- 3) психологічні властивості людини
- 4) вплив людини на навколишнє середовище

* Завданнями безпеки життєдіяльності є

- 1) вивчити інфекційні захворювання
- 2) ідентифікувати небезпеки, розпізнавати їх на вид
- 3) запобігати виникненню надзвичайних ситуацій
- 4) вивчати індивідуальні особливості організмів

3) Захищає планету (і людину включно) від парникового ефекту

4) Захищає планету (і людину включно) від електромагнітних хвиль у діапазоні 760-380 нм

*Ноосфера

- 1) Сукупність всіх вищих тварин і людей на Землі
- 2) Сукупність людей на Землі та область їх існування
- 3) Фаза розвитку біосфери в ході якої діяльність людства стає головним фактором її функціонування
- 4) Розумна сфера

* Найбільший вклад в розвиток вчення про ноосферу зробив

- 1) Э. Леруа
- 2) П. Тейяр де Шарден
- 3) В.І. Вернадський
- 4) Ч. Дарвін

* При порівнянні виробничого і побутового середовища

- 1) Виробниче завжди більш небезпечно ніж побутове
- 2) Виробниче завжди менш небезпечно ніж побутове
- 3) Виробниче та побутове завжди більш менш однакові за безпекою
- 4) Виробниче може бути таким же, і більш, і менш небезпечним ніж побутове

* Який з факторів не впливає на стан побутового середовища

- 1) Близьке розташування доріг
- 2) Близьке розташування підприємств, що не мають санітарно-захисної зони та їх викиди
- 3) Немає вірної відповіді
- 4) Специфічні мікрокліматичні умови

* Небезпечний фактор призводить до

- 1) Смерті
- 2) Травми або різкого погіршення здоров'я
- 3) Захворювання чи зниження працездатності
- 4) До ризику

* Вражаючий фактор призводить до

- 1) Смерті
- 2) Травми або різкого погіршення здоров'я
- 3) Захворювання чи зниження працездатності
- 4) До ризику

* Шкідливий фактор призводить до

- 1) Смерті
- 2) Травми або різкого погіршення здоров'я
- 3) Захворювання чи зниження працездатності
- 4) До ризику

* Одна і та сама речовина або предмет

- 1) Може при різних умовах бути небезпечним, вражаючим або шкідливим фактором
- 2) При будь яких умовах речовина чи предмет є завжди тим самим фактором, наприклад, небезпечним
- 3) Хімічні речовини можуть бути тільки шкідливими або вражаючими, а предмети тільки вражаючими і небезпечними
- 4) Хімічні речовини можуть бути тільки шкідливими або вражаючими, а предмети тільки вражаючими і небезпечними, явища можуть бути і вражаючими і небезпечними і шкідливими

* Потенціал небезпечного фактора це

- 1) Його кількісна характеристика
- 2) Характеристика, що виражає специфічні особливості, наприклад, агрегатний стан
- 3) Шкода яку заподіяв фактор
- 4) Час дії фактора

* Якість небезпечного фактора це

- 1) Його кількісна характеристика
- 2) Характеристика, що виражає специфічні особливості, наприклад, агрегатний стан
- 3) Шкода яку заподіяв фактор
- 4) Час дії фактора

* ГДР у безпеці життєдіяльності, охороні праці, біохімії, біобезпеці тощо це

- 1) Германська Демократична Республіка
- 2) Гранично допустимий рівень
- 3) Головний діючий ризик
- 4) Головне джерело радіації

* ГДК у безпеці життєдіяльності, охороні праці, біохімії, біобезпеці тощо це

- 1) Глобальна демократична кооперація
- 2) Гранично допустима концентрація
- 3) Головна діюча концентрація
- 4) Градус Кельвіна (K°)

* До активної групи (за характером дії на людину) негативних факторів належать ті, що

- 1) Характеризуються наявністю власної енергії і діють незалежно від діяльності людини
- 2) Проявляються внаслідок діяльності самої людини
- 3) Проявляються опосередковано, внаслідок чого викликають діяльність іншої групи факторів
- 4) Призводять до виникнення аварій

* До пасивної групи (за характером дії на людину) негативних факторів належать ті, що

- 1) Характеризуються наявністю власної енергії і діють незалежно від діяльності людини
- 2) Проявляються внаслідок діяльності самої людини

виявив, чи свідок нещасного випадку повинні

- 1) негайно повідомити директора
- 2) негайно повідомити керівника робіт (майстра, бригадир1)
- 3) у разі необхідності надати необхідну допомогу потерпілому

* У разі нещасного випадку керівник робіт зобов'язаний

- 1) повідомити з використанням засобів зв'язку робочий орган дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків
- 2) терміново організувати надання медичної допомоги потерпілому
- 3) повідомити про випадок роботодавця, керівника профспілки чи уповноважену найманими працівниками особу, якщо потерпілий не є членом профспілки

* Роботодавець зобов'язаний негайно повідомити про нещасний випадок з допомогою засобів зв'язку

- 1) робочий орган дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків
- 2) підприємство, де працює потерпілий, якщо він є працівником іншого підприємства
- 3) органи державної пожежної охорони — у разі будь-якого нещасного випадку
- 4) адміністрації сусідніх підприємств

* Хто обов'язково входить до комісії з розслідування, яку зобов'язаний негайно створити роботодавець у разі нещасного випадку (гострого професійного захворювання чи отруєння)

- 1) керівник служби охорони праці
- 2) керівник структурного підрозділу, де стався нещасний випадок
- 3) адвокат потерпілого

* Які нещасні випадки із наведених нижче визнаються пов'язаними із виробництвом

- 1) за перебування на робочому місці, на території підприємства чи в іншому місці виконання роботи, починаючи з моменту прибуття працівника на підприємство до його відбуття, що фіксується за вимогами внутрішнього розпорядку підприємства
- 2) за підготовки до роботи та приведення в порядок після її закінчення знарядь виробництва, засобів захисту, одягу, виконання заходів особистої гігієни
- 3) за виконання дій в інтересах підприємства, на якому працює потерпілий
- 4) за місцем постійного проживання на території польових вахтових селищ

* Які нещасні випадки із наведених нижче не визнаються пов'язаними із виробництвом

- 1) за місцем постійного проживання на території польових вахтових селищ
- 2) що сталися під час використання в особистих цілях майна підприємства (крім випадків, що сталися через його несправність)
- 3) за прямивання до місця відрадження

3) створення нових схем руху на підприємстві

* Що є технічними засобами безпеки для запобігання виробничому травматизму

- 1) модернізація технологічного, підйомно-транспортного обладнання, перепланування, розміщення обладнання
- 2) впровадження автоматичного та дистанційного керування виробничим обладнанням
- 3) перша допомога до приходу лікаря

* Які є медико-профілактичні заходи для запобігання виробничому травматизму

- 1) придбання миючих та знешкоджувальних засобів, спецодягу тощо
- 2) організація профілактичних медичних оглядів
- 3) створення душевих і гардеробних приміщень

* Що є санітарно-виробничими засобами для запобігання виробничому травматизму

- 1) придбання або виготовлення пристроїв, які захищають працівників від дії електромагнітного, радіоактивного випромінювання, пилу, газів, шуму тощо
- 2) улаштування нових і реконструкція діючих вентиляційних систем, систем опалення, встановлення кондиціонерів
- 3) не має вірної відповіді

* Що належить до психофізіологічних причин травматизму

- 1) незадовільний психологічний клімат у колективі
- 2) алкогольне сп'яніння
- 3) перебування на відповідальній керівній посаді

* Що не належить до організаційних причин травматизму і професійних захворювань

- 1) порушення трудової і виробничої дисципліни
- 2) незадовільне утримання та недоліки у організації робочих місць
- 3) вживання наркотиків
- 4) хиби у навчанні безпечним прийомам праці
- 5) стан сп'яніння

* Що належить до технічних причин травматизму і професійних захворювань

- 1) незадовільний технічний стан
- 2) порушення чи недосконалість технології
- 3) порушення вимог безпеки експлуатації
- 4) неякісні технічне обслуговування і ремонт

* Що є санітарно-гігієнічними причинами виробничого травматизму і професійних захворювань

- 1) невідповідність метеорологічних умов санітарним нормам
- 2) підвищений вміст виробничого пилу, а також отруйних речовин у повітрі
- 3) немає вірної відповіді

* Про кожний нещасний випадок потерпілий або працівник, який його

3) Проявляються опосередковано, внаслідок чого викликають діяльність іншої групи факторів

4) Призводять до виникнення аварій

* До пасивно-активної групи (за характером дії на людину) негативних факторів належать ті, що

- 1) Характеризуються наявністю власної енергії і діють незалежно від діяльності людини
- 2) Проявляються внаслідок діяльності самої людини
- 3) Проявляються опосередковано, внаслідок чого викликають діяльність іншої групи факторів
- 4) Призводять до виникнення аварій

* Вкажіть найточніший перелік підгруп активної групи негативних факторів

- 1) Механічні, термічні, електричні, електромагнітні, хімічні, біологічні, психофізіологічні
- 2) Механічні, термічні, бароакустичні, магнітні, канцерогенні, електричні, електромагнітні, хімічні, біологічні, психофізіологічні
- 3) Механічні, термічні, магнітні, канцерогенні, електромагнітні, хімічні, біологічні
- 4) Механічні, термічні, електромагнітні, хімічні, біологічні

* Для захисту від шуму можна використати

- 1) Навушники; беруші; звукозахисні шоломи; захисні костюми з прогумованої тканини; шумопоглинаючі покриття, шумовідбиваючі перегородки, екрани, будівельні конструкції з спеціальних шумопоглинаючих матеріалів
- 2) Навушники; беруші; звукозахисні шоломи; шумопоглинаючі покриття, шумовідбиваючі перегородки, екрани, будівельні конструкції з спеціальних шумопоглинаючих матеріалів
- 3) Навушники; шумопоглинаючі покриття, шумовідбиваючі перегородки, екрани, будівельні конструкції з спеціальних шумопоглинаючих матеріалів..
- 4) Навушники; шумопоглинаючі покриття, будівельні конструкції з спеціальних шумопоглинаючих матеріалів

* За дією на людину хімічні речовини поділяються на

- 1) Загальнотоксичні, сенсibilізуючі, подразнюючі, канцерогенні, мутагенні
- 2) Загальнотоксичні, сенсibilізуючі, подразнюючі, канцерогенні, мутагенні дисперсні, колоїдні
- 3) Загальнотоксичні, сенсibilізуючі, подразнюючі, канцерогенні, мутагенні кислоти, луи
- 4) Загальнотоксичні, кислоти, подразнюючі, колоїдні, мутагенні

* ЛД₁₀₀, ЛД₅₀ означає

- 1) Летальна доза відповідно для 100% чи 50% особин
- 2) Легальна дія відповідно на 100% чи 50%
- 3) Лужна доза відповідно 100% (повна) та 50% (на половину) характеризує кислотну-лужний баланс середовища
- 4) Латентна дія, що характеризується 100% чи 50% затримкою передачі імпульсу

* До підгрупи біологічних факторів входять

- 1) Мікроорганізми (віруси, бактерії тощо)
- 2) Макроорганізми та деякі продукти їх життєдіяльності
- 3) Мікроорганізми (віруси, бактерії тощо) та деякі продукти їх життєдіяльності, макроорганізми

* До підгрупи психофізіологічних факторів входять

- 1) Фізичні перевантаження, розумове, емоційне перевантаження, стрес, продукти життєдіяльності людини, фобії, перенапруга органів чуття
- 2) Фізичні перевантаження, розумове, емоційне перевантаження, стрес, фобії, перенапруга органів чуття
- 3) Фізичні перевантаження, розумове, емоційне перевантаження, стрес, продукти життєдіяльності людини.
- 4) Фізичні перевантаження, емоційне перевантаження, стрес, перенапруга органів чуття

* Первинною і вродженою є потреба в

- 1) залученні до наук
- 2) їжі
- 3) повазі з боку інших
- 4) самостверженні

* Набутою є потреба людини у

- 1) їжі
- 2) диханні
- 3) відтворенні
- 4) турботі про інших

* Більше 90% інформації людини одержує через аналізатор

- 1) слуховий
- 2) смаковий
- 3) зоровий
- 4) тактильний

* До духовних потреб людини відносять потреби у

- 1) самореалізації
- 2) нових знань про навколишній світ
- 3) належності до певного класу
- 4) відтворенні людей

* Яке функціональне призначення аварійних сигнальних пристроїв

- 1) сповіщають про виникнення небезпечного режиму під час роботи
- 2) інформують про вид і значення параметрів, що визначають безпеку
- 3) попереджують про необхідність дотримання вимог безпеки
- 4) сповіщають про стихійне лихо

* Яке функціональне призначення інформаційних сигнальних пристроїв

- 1) сповіщають про виникнення небезпечного режиму під час роботи

- 2) інформують про вид і значення параметрів, що визначають безпеку
- 3) попереджують про необхідність дотримання вимог безпеки
- 4) сповіщають про стихійне лихо

* Яке функціональне призначення запобіжних сигнальних пристроїв

- 1) сповіщають про виникнення небезпечного режиму під час роботи
- 2) інформують про вид і значення параметрів, що визначають безпеку
- 3) попереджують про необхідність дотримання вимог безпеки
- 4) сповіщають про стихійне лихо

* Використання штучного масажу серця найчастіше використовується при

- 1) зупинці серця
- 2) зупинці роботи нирок
- 3) переломах основних кісток
- 4) зупинці роботи мозку

* Антитіла це речовини

- 1) які виробляються імунною системою у відповідь на інфекцію
- 2) збудники інфекції, які потрапляють в організм
- 3) вітаміни
- 4) мікроелементи

* Які перші заходи проводять при харчових отруєннях

- 1) накладання шин
- 2) використання джгутів
- 3) промивання шлунку
- 4) штучний масаж серця

* Підтримування суворої динамічної сталості внутрішнього середовища організму – це

- 1) відчуття
- 2) гармонія
- 3) здоров'я
- 4) гомеостаз

* Вказати засоби колективного захисту із перерахованих нижче

- 1) вентиляція, автоматичний контроль і сигналізація
- 2) огороження, знаки безпеки
- 3) протигази, респіратори
- 4) каски, шоломи

* Вказати засоби індивідуального захисту із перерахованих нижче

- 1) вентиляція, автоматичний контроль і сигналізація
- 2) протишумові шоломи, навушники, вкладиші
- 3) захист від шуму - огороження, звукоізоляція, віброізоляція

* Що є організаційними засобами безпеки для запобігання виробничому травматизму

- 1) проведення навчання та інструктажів з виробничої санітарії, пожежної безпеки
- 2) робота щодо професійного добору